

Motiivi

6 • 2019 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

LUE MYÖS

Tappo-
uhkauksia
asiakkaalta

Puhdasta
perehdytystä
pesulassa

TULEVAISUUDEN TYÖ
Miten käy ammattisi?

TUURE BOELIUS

**WONDER
BOY**

Jäsenenä henkivakuutus

MAKSAA VAIN UIMAREISSUN KUUSSA

Tee pieni päätös, jolla voi olla valtava merkitys. Henkivakuutus auttaa säilyttämään perheesi nykyisen elintason, jos toinen jää yksin pitämään huolta kaikesta. Järjestöjäsenenä saat Ifistä vakuutuksen jo muutamalla eurolla kuussa. Aloita katsomalla oma hintasi nyt heti.

henkivakuutuskuntoon.fi

*Suomen edullisimman henkivakuutuksen (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn tekemä viimeisin hintavertailu 9/2016) järjestöjäsenille myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

*Tutkitusti
SUOMEN
EDULLISIN**

010 19 19 19

08

Olga Miettinen huoltaa ja korjaa muun muassa hengityskoneita.

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

Tunti-tes

Kunnat yrittävät shoppailla työehtoja.

Uusi työministeri

Mitä Timo Harakka tekee työttömyydelle?

Kotihoidon pysäköinti

Parkkisakot jäävät hoitajan kontrolle.

*– Olin jo
lapsena
innostunut
roboteista.*

PÅ SVENSKA

26

Janne Björklöf
lyser upp
Teaterhögskolan.

45

Zumba ger glädje
och energi.

48

Sjundeås planer
oroar assistenter.

SISÄLTÖ

6
Rauma valmistelee jättimäistä ulkoistusta.

8
Olga Miettinen taitaa hyvinvointiteknologian.

20
"Humppa-Harri" on Lahden laulava lähihoitaja.

22
Tiina Koski haluaa rehellistä keskustelua väkivallasta.

26
Janne Björklöf är både konstnär och elektriker i sitt jobb.

28
Tuure Boelius on päivän sana ja tulevaisuuden toivo.

36
Huoltomies Marko Rantanen puukeutuu uuden ajan tukirankaan.

46
Talkoot on ohi ja työn on aika saada arvostusta.

48
Assistentter vill inte tvingas byta mellan skolan och dagis.

PALSTAT

- 25** Raati
- 36** Minä numeroina
- 32** Alueelta
- 44** Haloo
- 50** Kolumni

KOLME TARINAA TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄSTÄ:

UUDEN AJAN PEREHDYTYS
Omar Faysal on saanut perinpohjaisen perehdytyksen työhönsä monikulttuurisessa pesulassa. **Sivu 14**

TERVETULOA TYÖELÄMÄÄN
JHL koulutti vieraskielisiä suomalaisia, jotta työntekijät tietäisivät oikeutensa taustaan katsomatta. **Sivu 18**

ROBOTIT TULEVAT, KUINKA KÄY IHMISEN?
Digitalisaatio ja automaatio tuulettavat sinunkin alasi. **Sivu 38**

Koulutuksen tasa-arvo on tulevaisuutta

SUOMALAINEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ ON kaavoihin kangistunut. Hierarkiasta luopuminen lisäksi merkittävästi osaajien määrää työmarkkinoilla. Hyviä tekijöitä piisaisi, jos ammattitutkinnon suorittaneet olisivat samassa asemassa kuin lukion käyneet.

Alan työkokemuksesta pitäisi saada nykyistä enemmän pisteitä, kun ammatilliset opinnot suorittanut hakeutuu jatkokoulutukseen yliopistoon. Nyt valintaperusteet painottavat lukiotodistusta. Työkokemus pitäisi huomioida erityisesti oppiaineissa, joista valmistutaan tiettyyn ammattiin. Sellaisia ovat esimerkiksi

varhaiskasvatuksen ja luokanopettajien työhön valmistavat opinnot.

Todistusvalinnasta on tulossa pääasiallinen väylä yliopisto-opintoihin. On yliopistosta kiinni, pisteittäkö se hakukohteisiin ammatillisen perustutkinnon.

Ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneet eivät saa tutkinnoistaan pisteitä. Heille ainoaksi jatko-opintoväyläksi on jäämässä pääsykoevalinta. Sitä kautta yliopistoihin valitaan yhä vähemmän opiskelijoita.

Ammatillisten koulutusten on tuotava aito hakukelpoisuus kaikkiin korkeakouluopintoihin. Vain tällöin voidaan puhua tasa-arvoisesta koulutusjärjestelmästä.

Työttömyysuhan alla on muun muassa tuhansia ammattikoulutettuja lastenhoitajia. Samaan aikaan korkeasti koulutetuista varhaiskasvatuksen opettajista on kova pula. Voisi kuvitella, että varhaiskasvatuksessa työskennelleet lastenhoitajat suorastaan revittäisiin yliopistoihin opiskelemaan varhaiskasvatuksen opettajiksi. Miksi näin ei ole?

Varhaiskasvatuksessa työskennelleen, ammatillisen perustutkinnon suorittaneen henkilön on vaikeampi päästä yliopistoon kuin vasta ylioppilaaksi kirjoittaneen. Tälläkin hetkellä päiväkodeissa työskentelee lukuisia lastenhoitajia epäpätevinä lastentarhanopettajina. Eikö heitä kannattaisi pätevoittää tehtäviinsä?

Avoin yliopisto katsotaan väyläksi päästä kiinni yliopisto-opintoihin. Tätä vaihtoehtoa myös opetus- ja kulttuuriministeriö tarjoaa ammatillisen tutkinnon suorittaneille. Ei ole tasa-arvoista, jos yliopisto-opintojen alkupää on maksuton lukion käyneille ja maksullinen ammatillisen tutkinnon suorittaneille.

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

PÄ
SVENSKA
motiivilehti.fi

200
tuhatta
jäsentä

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

Seuraava
lehti
ilmestyy
6.11.

Motiivi

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimitussihteeri Samuli Launonen / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Saija Heinonen, Ulla Puustinen ja Hellevi Raita / Taitto ja grafiikka Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma/ / Medimynti Saarsalo Oy, lauri.anttila@saarsalo.fi, 040 132 7552 tai mikko.salmensuu@saarsalo.fi, 044 777 5112 / LT2017, 196 025 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino Forssa Print / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.

Jättiulkoistus Raumalla?

Rauman kaupunki valmistelee ruoka- ja puhtauspalvelujen ulkoistamista. Ulkoistus koskee lähes 300:aa työntekijää, joista valtaosa on JHL:läisiä.

Ulkoistushanke on osa Vakaa ja vahva Rauma -talousohjelmaa, jota on rakennettu noin vuosi. Ohjausryhmän varajäsenelle, JHL:n pääluottamusmies **Marjo Justénille** asia tuli kuitenkin yllätyksenä.

- Väki on aika järkyttynyt ehdotuksesta. Kymmenen vuotta on tehostettu ruoka- ja siivouspalvelujen toimintaa, ja nyt toiminta aiotaan siirtää yksityiselle, hän ihmettelee.

Justén muistuttaa, että kouluaterian keskimääräinen hinta on noussut Raumalla vain neljä senttiä vuodesta 2009 lähtien.

- Palkankorotusten, kikyjen ja muiden henkilöstökustannusten nousu on otettu pienipalkkaisten keittäjien ja siivoojien selkänahasta, eikä niillä ole ollut vaikutusta aterian hintaan.

Rauma tavoittelee ulkoistuksella runsaan miljoonan euron säästöä. Justénin mielestä tavoite on epärealistinen ja perustuu virheoletuksille. Esimerkkinä hän mainitsee henkilöstön eläköitymisennusteen, jossa ei ole huomioitu vuoden 2017 eläkeuudistukseen sisältyvää eläkeiän nostoa.

JHL pyrkii vaikuttamaan siihen, että poliittiset päättäjät hautaisivat ulkoistamissuunnitelman. Asia ratkenee kaupunginvaltuustossa 11. marraskuuta.

”Keppi ja pakko eivät kuulu tämän hallituksen sanavarastoon.”

Antti Rinne (sd) pääministerin haastattelutunnilla, Yle 25.8.2019

Käteen hiukan enemmän

Työttömyysvakuutusmaksua aiotaan alentaa ensi vuonna 0,49 prosenttia. Esityksen teki Työllisyysrahaston hallintoneuvosto elokuun lopussa.

Työntajan keskimääräinen maksu laskisi 0,24 prosenttiyksikköä ja työntekijöiden maksu 0,25 prosenttiyksikköä. Muutosten jälkeen työnantajien keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu on 1,26 prosenttia ja työntekijän 1,25 prosenttia vuoden 2020 palkkasummasta.

Lopullisen päätöksen työttömyysvakuutusmaksujen tasosta tekee eduskunta. Mikäli Työllisyysrahaston esitys toteutuu, jää palkansaajan käteen ensi vuonna hiukan enemmän rahaa.

Kuntien henkilöstömäärä kasvoi

Kunta-alan työntekijämäärä kääntyi viime vuonna kasvuun. Tämä käy ilmi KT Kuntatyönantajien tilastosta.

Vuoden 2018 lokakuussa kunnissa ja kuntayhtymissä työskenteli yhteensä 420 500 palkansaajaa. Se on 1700 henkilöä, eli 0,4 prosenttia, enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kuntasektorin henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2018 ensimmäisen kerran kuuteen vuoteen.

Henkilöstömäärä oli korkeimmillaan vuonna 2011, jolloin kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oli yli 441 000 palkansaajaa.

420 500

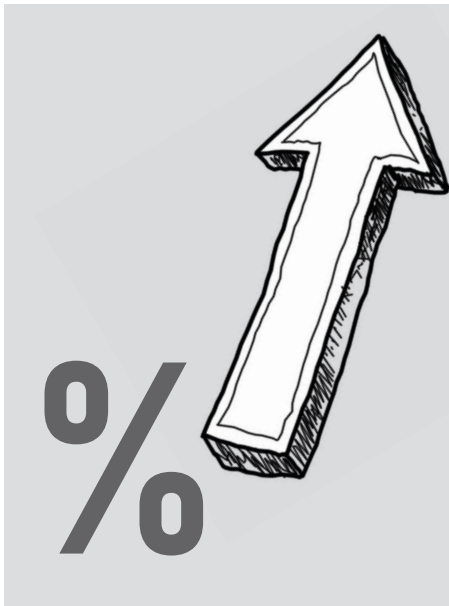
Kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa on 420 500 henkilöä.

4/5

Naisten osuus kuntasektorin henkilöstöstä on 80 prosenttia.

74 %

Peräti 74 prosenttia on työsuhteisia, viranhaltijoita on 26 %.

Joka kolmas nostaa veroa

Noin 80–90 kuntaa, eli lähes joka kolmas, aikoo nostaa kunnallisveroa ensi vuonna. Näin ennakoii Kuntaliiton pääekonomisti **Minna Punakallio**. Tänä vuonna veroprosentti nousi 46 kunnassa.

Kunnallisveron nostoaikkeitä perustellaan kuntien huonolla taloustilanteella. Viime vuonna pari sataa kuntaa teki alijäämäisen tuloksen. Vielä vuonna 2017 kuntien tulot ja menot olivat paremmin tasapainossa, sillä vain 50 kunnan tilinpäätös oli alijäämäinen.

Talousongelmia on niin suurissa kaupungeissa kuin pienissä kunnissa. Pienissä kunnissa väestö ikääntyy ja verotulot hiipuvat, isojen kaupunkien tasetta rasittavat investoinnit.

Keskimääräinen veroprosentti on tänä vuonna 19,88. Kaikkiaan 180 kunnassa veroprosentti on 21 tai korkeampi. Manner-Suomen korkein tulo-veroprosentti on 22,5 ja alhaisin 17.

Yhtiöittämisen varjopuolet

Julkisten palveluiden yhtiöittäminen ei ole ongelmaton. Sen seurauksena julkisten hankintojen läpinäkyvyys heikkenee, julkisuuslain ja hankintalain avoimuusvaatimukset eivät täyty, virkavastuu sumentuu ja korruption torjunta vaikeutuu.

Tähän tulokseen päätyi Harmaa talous ja hankintat -työryhmä loppuraportissaan. Ryhmän toimintaa koordinoi Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Monet kunnat ja kaupungit ovat viime vuosina yhtiöittäneet perustoimintojaan, esimerkiksi ruoka-, puhtaanapito- ja kiinteistöhoitopalveluja. Syynä on tiukentunut EU-sääntely, jonka mukaan kunta ei saa harjoittaa kilpailevaa elinkeinotoimintaa markkinoilla.

Työntekijöiden kannalta yhtiöittäminen johtaa useissa tapauksissa työehtosopimuksen vaihtamiseen ja aiempaa heikompiin palvelussuhteen ehtoihin.

Liitto kysyi, kenttä vastasi

JHL valmistautuu seuraavaan neuvottelukierrokseen kahdella jäsenkyselyllä. Ensimmäinen toteutettiin loppukeväästä ja toinen tänä syksynä.

Kevään kyselyyn osallistui ennätysmäärä jäseniä, yli 8500. Liiton aktiivien osuus vastaajista oli 17 prosenttia, rivijäsenten 83.

Valtaosa vastaajista piti tärkeänä, että suurin osa ensi kierroksen palkankorotuksista maksetaan yleiskorotuksena kaikille työntekijöille. Palkankorotuslinjaa kysyttäessä 42 prosenttia kannatti euromääräistä korotusta, 17 prosenttia prosentuaalista ja 35 prosenttia sekalinjaa.

Selvästi yli puolet piti tärkeänä, että kiky-sopimukseen sisältynyt 24 tunnin vuosityöajanpidennys perutaan. Liki sama määrä vastaajista hyväksyisi kuitenkin pidennyksen jatkon, mikäli siitä maksetaan pidennysaikaa vastaava rahakorvaus.

TURUN
MESSUKESKUS

OSAAVA NAINEN

EVÄITÄ ARKEEN,
ITSETUNTEMUKSEEN
JA JAKSAMISEEN

25.–27.10.
2019

10 €

1 LIPPU
3 TAPAHTUMAA

Asiantuntija-
luentoja mm.
rohkeudesta,
oman talouden
hallinnasta
ja arjen
hyvinvoinnista.

SAMALLA LIPULLA
OUTLET
&

TERVE OLO

KOKONAISVALTAISEN
HYVINVOINNIN
TAPAHTUMA ON NYT
ENTISTÄ SUUREMPI

AVOINNA: PE JA LA KLO 10–18 SU KLO 10–17
LIPUT: 10/5 € PYSÄKÖINTI: 6 €
KATSO KOKO OHJELMA JA OSTA LIPUT
TURUNMESSUKESKUS.FI

Hulluna

Viisi vuotta sitten Olga Miettinen vaihtoi parturin sakset ruuvimeisseliin. Nyt hän huoltaa ja korjaa hengityskoneita, keskoskaappeja ja muita elämää ylläpitäviä lääkintälaitteita.

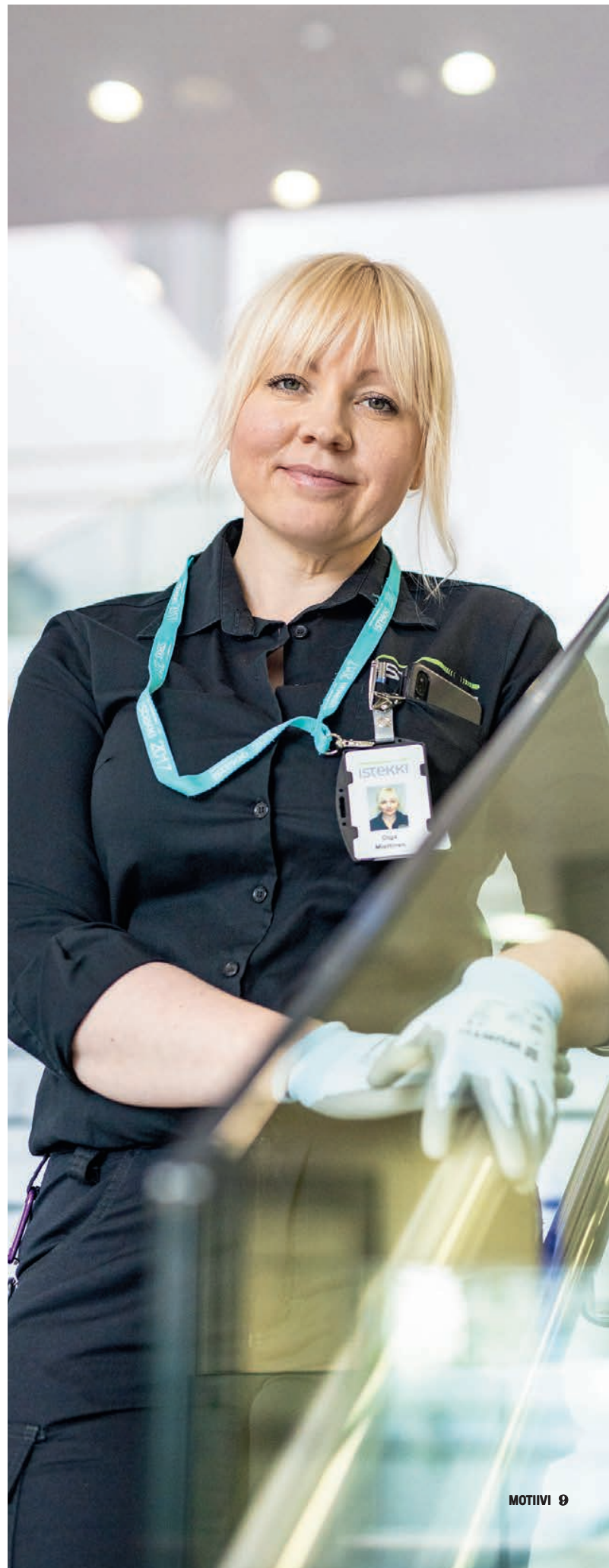
teksti Ulla Puustinen kuvat Akseli Muraja

tekniikkaan

HUUMORI KEVENTÄÄ TYÖPÄIVÄÄ! SITÄ mieltä ovat THT-asiantuntijat Ahti Kuitula ja Olga Miettinen. Hengityskoneen uloshengityskasetti on huollettu ja odottaa asennusta.

TEKNIikka APUNA. Olga Miettinen ja kättilö Sini Manninen varmistavat, että valvontamonitorit toimivat. Niistä henkilökunta voi seurata lapsitehon potilaiden sydämen sykettä, hengitystiheyttä ja muita elintoimintoja.

Hiustenleikkuu on taitoa ja tarkkuutta vaativa laji. Sen kuopiolainen **Olga Miettinen**, 38, oppi toimiessaan kymmenisen vuotta parturi-kampaajana. Peukalo keskellä kämmentä ei pärjää myöskään hyvinvointiteknologia-asentaja, joksi Miettinen viisi vuotta sitten kouluttautui.

Ammatinvaihto oli pakon sanelema, sillä parturi-kampaajan ammatti kävi käsien päälle.

- Oikea käsi leikattiin kahdesti, mutta ei auttanut. Eläkeyhtiön tuella pääsin ammatilliseen kuntoutukseen ja miettimään uutta suuntaa elämälle, JHL:läinen Miettinen kertoo.

Kaksivuotinen hyvinvointiteknologia-asentajan koulutus löytyi sattumalta, kun hän selasi paikallislehteä ja näki Savon ammattiopiston kurssi-ilmoituksen.

- Olin heti, että vau, tuonne minä haluan. Olin lapsesta asti kiinnostunut erilaisista laitteista ja robotiikasta. Suosikkielekuvani on *Terminator 2*.

Koulutus sisälsi lukion lyhyen matematiikan suorittaneelle sopivasti haasteita, muun muassa elektroniikan ja sähkötekniikan perusteet.

Vähän ennen valmistumistaan Miettinen pääsi työharjoitteluun Istekki Oy:hyn, joka huoltaa ja korjaa muun muassa Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) röntgen-, sädehoito- ja lääkintälaitteita sekä leikkausinstrumentteja ja kuulokojeita.

- Ehdin häidin tuskin valmistua, kun täältä soitettiin ja kysyttiin, tulisinko töihin.

Kuusi asiantuntijatiimiä

Miettisen työpaikka sijaitsee sairaalan tiloissa, ja siellä työskentelee noin 80 istekkiläistä. Heistä noin 40 on Miettisen tavoin THT-asiantuntijoita ja loput tietotekniikka- ja muita ammattilaisia.

THT tulee sanoista terveys- ja hyvinvointiteknologia. Koska lääkintälaitteita ja koneita on moneen eri käyttötarkoitukseen, työ on organisoitu kuuteen tiimiin.

Miettisen kotipesä löytyy potilasvalvonta-, ventilaatio- ja verenkäsittelylaitteiden tiimistä, ja nimensä mukaisesti se korjaa elämän ylläpidolle välttämättömiä koneita ja laitteita. Sellaisia ovat esimerkiksi erilaiset elvytyslaitteet ja hengityskoneet, virtausmittarit, imut, kostuttimet, elintoimintoja mittaavat potilasvalvontamonitorit ja keskoskaapit.

- Jotkut laitteet mahtuvat kämmenelle, toiset kulkevat pyörillä ja painavat kymmeniä kiloja, Miettinen kertoo.

Laitteiden määräaikaishuolto ja vikojen korjaaminen vaativat erityisosaamista. Joillain tiimiläisillä on insinööri-tason koulutus, joillain teknologia-alaan liittyvä ammatillinen koulutus.

- Myös laitevalmistajat kouluttavat meitä uusiin malleihin. Laitetuntemuksen, teknologian ja elektroniikan lisäksi on hyvä tietää jonkin verran ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta, huomauttaa Miettisen tiimitoveri, THT-asiantuntija **Ahti Kuitula**.

Huolella alusta loppuun

Ala on tarkkaan säännelty, sillä Suomessa voi tuoda markkinoille vain vaatimukset täyttävät terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita. Myös niiden määräaikaishuolloille on tarkat määräajat, joita palveluntuottajan on noudatettava.

- Kun aamulla avaan läppäriä, näen heti mitä tänään pitää tehdä. Jollain potilasvalvontamonitorilla saattaa olla tunnin vasteaika, jolloin meillä on vain vähän aikaa reagoida ja saada laite kuntoon. Sellainen menee aina tehtävällistan kärkeen, Miettinen kertoo.

Kiirettä ja hosumista kuitenkin vältetään, sillä elämälle välttämättömien laitteiden korjaus ja huolto on tarkkaa hommaa.

TYÖN TOUHUSSA. Olga Miettinen korjaa hengityskoneen kostutinta, jossa on johdinhäiriö. Taustalla kollega Seppo Lahtinen. Leatherman-monitoimityökalu kulkee aina Miettisen mukana (alakuva).

– Olin lapsesta asti kiinnostunut laitteista ja robotiikasta. Terminator 2 on suosikkileffani.

- Tärkeintä on maltaa mielensä ja tehdä työ huolellisesti loppuun, vahvistaa Kuitula.

Ammatin merkitys kirkastui

Olga Miettinen on tehnyt tuttavuutta hengityskoneiden ja keskoskaappien kanssa myös potilaana. Se tapahtui hänen odottaessaan kolmatta lastaan.

- Sain raskausmyrkytyksen, ja tilanne oli hetken aikaa kriittinen. Lapsi syntyi keskosena, 33:n raskausviikolla, ja vietti elämänsä ensimmäisen kuukauden KYS:n vauvateholla, hän kertoo.

Keskoskaappien ja hengitystä ja sydämensykettä mittaavien laitteiden ja kymmenien johtojen keskellä oman ammatin merkitys kirkastui uudella tavalla.

- Tiesin, että laitteet on meillä huollettu ja varmasti tiptop. Se rauhoitti mieltä.

Kaikki meni lopulta hyvin, ja Miettisen Jake-poika täyttää kohta kaksi vuotta.

Tulevaisuuden kasvuala

Terveysteknologia on tulevaisuuden kasvuala. Sairaaloiden ja terveydenhuollon yksiköiden lisäksi laitteita käytetään aiempaa enemmän vanhusten ja vammaisten kotihoidossa.

Olga Miettisen työpäivä

THT-asiantuntija Olga Miettinen työskentelee Istecki Oy:ssä. Yritys työllistää noin 600 hyvinvointiteknologian ja tietotekniikan ammattilaista Kuopiossa, Tampereella ja Jyväskylässä. Yrityksen omistavat sairaanhoitopiirit, Pohjois-Savon kunnat ja muutama kuntayhtymä ja yritys.

Kello 7.15: Työpäivä alkaa

Istecki Oy:ssä on liukuva työaika, mutta Olga Miettisen työpäivä käynnistyy useimmiten seitsemältä. Töihin tullessaan hän vaihtaa yllensä työasun ja turvajalkineet.

Kello 7.30: Läppäri auki

Ilman kannettavaa tietokonetta Miettinen olisi hukassa. – Avaan sen ensimmäiseksi työpisteessäni ja suljen viimeiseksi töistä lähtiessä.

Kello 11.20: Ruoka maistuu

Useimpina päivinä Miettinen käy lounaalla Kuopion yliopistollisen sairaalan henkilöstöravintolassa.

Kello 13.40: Kone testataan

Hengityskoneen kostuttimessa on johdinhäiriö. Korjauksen jälkeen se testataan ja tehdään sähköturvallisuusmittaus, jotta laite on varmasti turvallinen käyttöä.

Kello 14.40: Askeleita lähes 7 000

Lääkintälaitteet palautetaan huollon jälkeen takaisin potilaskäyttöön osastoille. Siitä kertyy päivän mittaan paljon askelia.

– Työ vaatii pikkutarkkuutta ja huolellisuutta.

Myös itse laitteet kehittyvät, digitalisoituvat ja kytkeytyvät tietojärjestelmiin ja pilvipalveluihin. Samalla niistä tulee entistä pienempiä ja älykkäämpiä.

- Jotkut laitteet osaavat diagnosoida vian itse, ja se helpottaa meidän työtämme. Edelleen joudumme kuitenkin selaamaan manuaaleja ja paikallistamaan vikatilaa syyn, kertoo Olga Miettinen.

Entisestä parturi-kampaajan ammatista on hänen mukaansa ollut hyötyä huolellisuutta ja pikkutarkkuutta vaativassa työssä.

- Ennen näpräsin hiusten kanssa, nykyään laitteiden ja piuhojen.

Vain vähän naisia

Istekin THT-asiantuntijoiden joukossa on vain kourallinen naisia, mutta Olga Miettinen sanoo viihtyneensä miesvaltaisessa työyhteisössä.

- Työ on sopivan itsenäistä, mutta on myös lupa esittää tyhmiä kysymyksiä ja pyytää neuvoa. Ensimmäisestä työpäivästä lähtien olen saanut kannustusta ja tukea työkavereilta.

Tasa-arvoa on sekin, että käytössä on unisex-wc:t ja henkilökunta tekee kaikki työt sukupuoleen katsomatta.

- Naisia ei pidetä kuin kukkaa kämmenellä, eikä tarvitsekaan. Ihan itse roudaan huolletut ja korjatut hengityskoneet ja muut laitteet osastoille, ja niin sen pitää ollakin. □

OLGA MIETTINEN
muutti 10-vuotiaana
Virosta Suomeen.
Savon murre alkaa
jo sujua.

AMMATTINA Hyvinvointiteknologia-asentaja

KOULUTUS
tieto- ja tietoliikennetekniikan
perustutkinto, hyvinvointi-
teknologia-asentaja

TUTKINNON LAAJUUS
180 opintopistettä

TYÖLLISYYSTILANNE
hyvä

TYÖPAIKAT
sairaalat ja hoitolaitokset, turva-
alan yritykset, teollisuus ja maahan-
tuontiyrietykset

FAKTAAMMATTISTA

Hyvinvointiteknologia helpottaa ihmisten arkea tieto- ja tietoliikennetekniikan, automaation, robotiikan ja muiden teknisten laitteiden avulla. Terveys- ja hyvinvointiteknologian kehittyminen lisää potilasturvallisuutta niin sairaaloissa kuin muissa hoito- ja hoivayksiköissä sekä mahdollistaa vanhusten itsenäisen ja turvallisen asumisen mahdollisimman pitkään kotonaan.

Savon ammattiopisto Sakky on kouluttanut hyvinvointiteknologia-asentajia vuodesta 2014 lähtien. Koulutuksesta on valmistunut noin 60 asentajaa.

1. elokuuta 2019 hyvinvointiteknologia-asentajan koulutus vakiintui osaksi tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkintoa. Tutkinnon laajuus on 180 opintopistettä ja koulutuksen suorittaminen kestää 2–3 vuotta sen mukaan, mikä on henkilön aiempi koulutus ja osaaminen.

Myös muutamat muut aikuis- ja ammattiopistot tarjoavat peruskoulun tai lukion käyneille vastaavaa koulutusta.

Lisäksi hyvinvointiteknologian suunnittelu- ja asiantuntijatehtäviin voi opiskella ammattikorkeakouluissa (AMK- ja YAMK-tutkinnot).

Sinä olet siellä.

AIKAKAUSMEDIA

Aikakausmedioihin uppoudutaan. Ne kuljettavat lukijan toiseen maailmaan. Niitä luetaan keskittyneesti ja usein. Myös mainoksia. Lisätietoja aikkarimainonnasta: aikakausmedia.fi/sinaoletsiella

Parempaa perehdytystä

Marlen Simulan perehdytykseen ei seitsemän vuotta sitten uhrattu juuri aikaa. Hän ei anna asian enää vaivata, vaan on kääntänyt kokemuksen voimavarakseen. Nyt hän toimii itse perehdyttäjänä tyystin toisin.

teksti Saija Heinonen kuvat Sami Perttilä

MARLEN SIMULA vastaa pesulan isoista lakanamangeleista.

Pyjämia, petivaatteita, leikkausliinoja, työtakkeja, mikrokuituliinoja, vauvanvaatteita, aamutakkeja. Valkoista, turkoosia, vaaleanpunaista, vihreää, ruskeaa, keltaista, kirjavaa. Oikeastaan täällä esillä on koko sairaalatekstiilien väripaletti.

Suomen suurin sairaalapesula, Uudenmaan Sairaalapesula Oy tekee puhdasta muun muassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS), Helsingin ja Espoon kaupunkien sekä Kymsojen tekstiileistä.

Likapyykkiä tulee Keravalla sijaitsevaan pesulaan rekka-kuormittain. Parhaana päivänä jopa 38 000 kiloa. Jotakuinkin sama määrä puhdasta tavaraa lähtee toiseen suuntaan. Laatu-järjestelmät ja valvonta takaavat, että pesuprosessin jälkeen jopa tartuntavaaralliseksi merkityt tekstiilit ovat hygieenisinä ja mikrobiologisesti turvallisia uudelleenkäytettäviksi.

Pyykkikuorma käy matkallaan monen vaiheen ja käsiparin kautta. Hygieniavaatimusten hallitseminen ja noudattaminen ovat sairaalatekstiilien käsittelyssä avainasemassa.

Pesuloiden pilotti

Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n toimitusjohtaja **Juha Kosonen** kuvailee, että uuden työntekijän aloittaessa hygieniakoulutus on ykkösasia, josta on lähdetty ja lähdetään myös jatkossa liikkeelle.

- Käymme ihan aluksi läpi toimintatapoja, joihin hygieniiosaaminen liittyy. Esimerkiksi miksi likaisella puolella on käytettävä suojatakkeja ja käsidesiä ylipäättään.

Perehdytyskäytäntöjen lähtökohdat säilyvät siis ennallaan. Uudet tuulet kuitenkin puhaltavat, sillä Uudenmaan Sairaalapesulan aloitteesta kehitetty perehdytyskonseptin valmistelu on loppusuoralla.

Pilottihankkeen tavoitteena on yhdenmukaistaa paitsi Uudenmaan Sairaalapesulan, myös julkisomisteisen tekstiilihuollon toimialan perehdyttämiskäytäntöjä. Hankkeen alussa kartoitettiin neljän ison pesulan näkemyksiä ja kokemuksia.

- Yhteisessä palaverissa jokainen kertoi, miten uusi ihminen heillä perehdytetään, ja mihin karikoihin ehkä matkalla törmättiin. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda saatiin myös hankkeeseen mukaan, Kosonen kertaa reilun parin vuoden takaista projektin aloitusta.

Kuten usein, saman alan toimijoiden haasteet ovat hyvin toistensa kaltaisia. Heti alussa huomattiin, että tasalaatuisen ja tarpeeksi syvälle asioihin pureutuvan perehdytyksen tarve oli suurin haaste, johon pitää vastata.

Kokemukset koulivat

JHL:läinen **Marlen Simula** tuli Keravan pesulaan töihin noin seitsemän vuotta sitten. Hän on toiminut neljä vuotta mankelivastaavana ja saman ajan myös uusien työntekijöiden perehdyttäjänä.

- Annan perehdyttävilleni mahdollisimman paljon aikaa, koska itse en sitä riittävästi saanut. Perehdytys ei ollut kovin-

OMAR FAYSAL on tyytyväinen saamaansa perehdytykseen. Pisimmän opetteluun hän kertoi tarvinneensa kuivausrummun lukuisten eri ohjelmien hallitsemiseen.

SAIRAALOIDEN tekstiili- ja välinehuollon puuttuminen vaarantaisi hetkessä niin potilaiden kuin työntekijöiden turvallisuuden ja lamauttaisi sairaalat ja terveyskeskukset.

– Tähtäämme siihen, että perehdytys on tasalaatuista ja riittävän syvää.

kaan perusteellista ja jouduin oppimaan paljon ihan kantapään kautta, Simula kertoo omia kokemuksiaan.

Simula työskentelee enimmäkseen valtavien teollisuusmankelien ääressä. Niiden turvallisen käytön oppiminen vie oman aikansa.

Hän kertoo selvinneensä - onneksi - pelkillä mustelmilla muutamista pahoistakin tilanteista. Muun muassa silloin, kun sukelsi lakanamankelin edessä olevaan kuiluun. Hän muistaa mainita vaaranpaikat opastettavilleen.

- Haluan perehdytyksessä korostaa mahdollisimman paljon työturvallisuutta ja ergonomiaa.

Simula on ollut alusta alkaen mukana uuden perehdytyshankkeen suunnittelussa. Hanke on hänen mielestään hyödyllinen. Simulalle on käytännön työssä selvinnyt, että lukuisia työtapoja on mahdollista tehdä paremmin.

Hän on kokeneena työntekijänä pystynyt luomaan toimivia opastusmenetelmiä. Ja toisaalta, jos jokin tapa ei ole osoittautunut hyväksi, hän on muuttanut sen vaikka lennossa.

Simula ottaa perehdyttäessään huomioon työpaikan laskennalliset tavoitteet, mutta asettaa perehdyttävälle myös oman henkilökohtaisen päämäärän. Hän paitsi seuraa uuden ihmisen edistymistä, myös antaa joka päivän päätteeksi kehittävä palautetta.

Työkielenä suomi

Mikä tekee hyvän perehdyttäjän?

Marlen Simulan mielestä yksi tärkeimmistä pätevän perehdyttäjän ominaisuuksista on ehdottomasti pitkäjänteisyys.

- Koska kaikkien täällä työskentelevien kielitaito ei ole ihan sujuvaa, pitää kärsivällisesti pystyä selittämään, miksi jotain tiettyä asiaa ei saa tehdä. Tai miksi nimenomaan toimitaan tietyllä tavalla.

Somaliasta muuttaneella **Faysal Omarilla** on omakohtaista kokemusta perehdytyksestä noin puolentoista vuoden takaa.

- Saamani ohjaus oli oikein hyvää ja riittävää. Pisin opettelu-aika, ehkä pari kuukautta, meni kuivausrummun kanssa. Siinä on niin monta eri ohjelmaa ja vaihtetta, Omar kuvailee.

Nyt hän hallitsee hommat niin hyvin, että pystyy itse neuvomaan ja opastamaan noviiseja. Suomen kielen taitoaan hän aikoo vielä hioa, vaikka se kymmenen täällä asutun vuoden jälkeen melko sujuvaa onkin.

Toimitusjohtaja Kosonen laskeskelee, että Uudenmaan Sairaalapesulan 250 työntekijää edustavat ainakin kymmentä eri kansallisuutta. Täydellistä suomen kielen taitoa ei rekrytointivaiheessa vaadita, riittävää kuitenkin.

- On kaikkien etu, että meillä on täällä yhteinen kieli, niin työn tekemistä kuin ihan juttelemista varten. Järjestämme yhteistyössä HUSin kanssa

Perehdytys on parasta työsuojelua

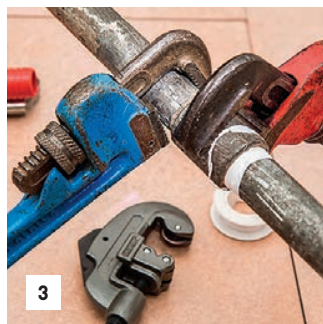
Perehdyttäminen antaa ihmiselle valmiudet työskennellä työyhteisössä ja tehtävissään oikealla ja turvallisella tavalla. Työnopastus puolestaan varmistaa, että työntekijä hallitsee oman tehtävänsä, käytettävät koneet ja välineet sekä osaa toimia myös häiriö- ja poikkeustilanteissa.

1

2

3

4

halukkaille ensi vuoden alusta lähtien suomen kielen opintoja, Kosonen sanoo.

Uudenmaan Sairaalapesulassa kannustetaan muutenkin mielellään erilaisille ura- ja opintopoluille.

Konsepti pian maalissa

Laajaa perehdyttämiskonseptia ei luoda hetkessä. Uudenmaan Sairaalapesulassa toivotaan, että avoimiin kysymyksiin saadaan valmiit vastaukset tämän vuoden loppuun mennessä.

- Nyt olemme viimeisessä vaiheessa, jossa rakennamme yhdenmukaisen mallin, Kosonen kertoo.

Pilottihankkeen tuloksena syntyy selkeä konsepti sekä koulutusmateriaalit, jotka tukevat perehdytystyötä. Jatkossa perehdyttäminen ei ole pelkästään työnjohdon kontolla.

- Saamme varmasti paremmin rohkaistua ihmisiä ryhtymään perehdyttäjäksi, kun on enemmän oma-kohtaisuutta ja moni on ollut itse mukana tässä projektissa. Ja on hyvät materiaalit, joihin tukeutua.

Menetelmien ja tulosten kirjaamismahdollisuus tekevät uudesta perehdytysmallista hyvän työkalun myös pesuloiden keskinäiseen vertailuun.

- Sen läpinäkyvyys luo mielenkiintoisen ja hyvän tavan verrata meidän ja muiden onnistumisia ja kehittämisen kohteita. Niitäkin varmasti löytyy, Kosonen toteaa.

- Kehittäminenhän on tunnetusti jatkuva prosessi, ei se pysähdy mihinkään eikä milloinkaan. □

1 Aina aluksi

Työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, välineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin erityisesti ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista tai niiden muuttuessa sekä ennen uusien työvälineiden ja menetelmien käyttöön ottamista.

2 Vaaran välttämiseksi

Työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta haittojen ja vaarojen

estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi.

3 Varmuuden vuoksi

Työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta säätö-, puhdistus-, huolto- ja korjaustöiden sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta.

4 Kertaukseksi

Työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa.

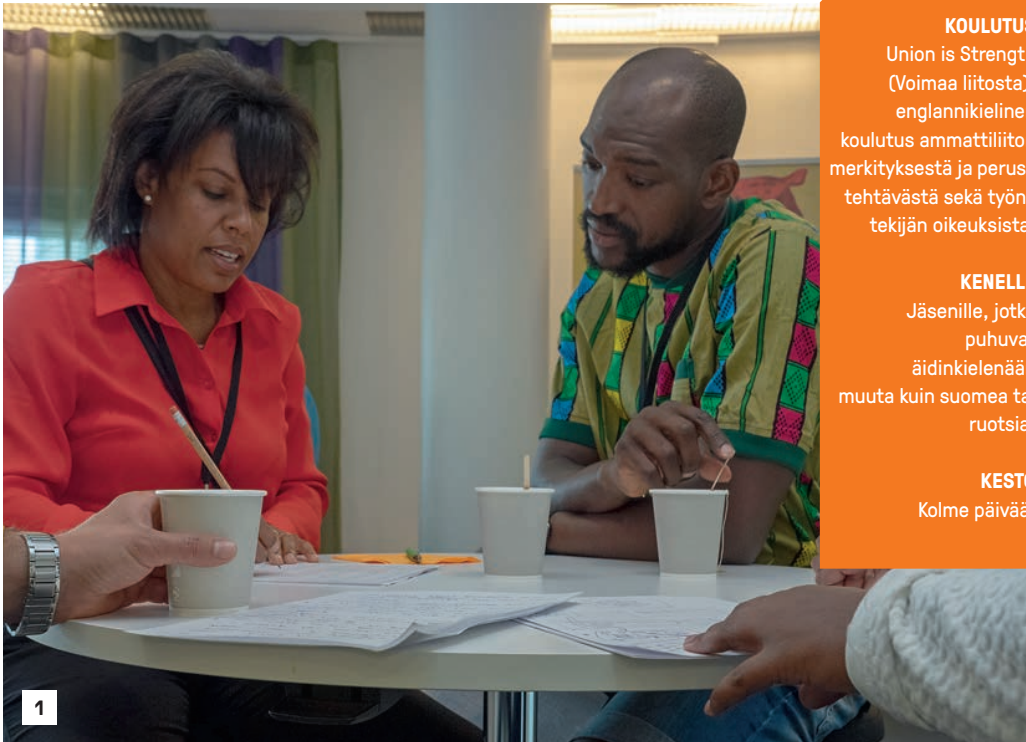
5 kpl 14 §

PEREHDYTYSASKELMIA:

1. valmistautuminen, 2. opastus, 3. mielikuvaharjoittelu, 4. taidon kokeilu ja 5. opitun varmistaminen.

TYÖTURVALLISUUSLAKI

2002/738 14 § 1 mom. ohjeistaa työntekijän perehdyttämisessä.

1

KOULUTUS
Union is Strength (Voimaa liitosta), englanninkielinen koulutus ammattiliiton merkityksestä ja perustehtävästä sekä työntekijän oikeuksista.

KENELLE
Jäsenille, jotka puhuvat äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia.

KESTO
Kolme päivää.

2

Ammattiliitosta englanniksi

Vieraskieliset jäsenet janoavat tietoa JHL:n perustehtävästä ja työelämän oikeuksista. Liitto vastasi tarpeeseen.

teksti ja kuvat Antti Tuominen

JHL-opiston kahvitila täyttyy puheensorinasta, kun Union is Strength (Voimaa liitosta) -kurssin osallistujat tutustuvat toisiinsa. He ovat muuttaneet Suomeen 11 eri maasta ja käyvät keskustelua ainakin kolmella kielellä.

Iranilaistaustainen **Masha Khoshnejad** on asunut Suomessa yhdeksän vuotta ja kuulunut JHL:ään vuosia. Khoshnejad on kiinnostunut työsuhteensa ehdoista ja työntekijän oikeuksista. Nyt tätä tietoa on ensi kertaa tarjolla englanninkielisellä kurssilla.

- Halusin tietää, millaista tukea voin saada liitolta ja miten voisin tukea liittoa. Joudun luottamaan työntantajaani, mutta en tiedä kuinka paljon voin häneen luottaa.

Khoshnejad työskentelee lastenhoitajana englanninkielisessä päiväkodissa. JHL:n jäseneksi hän liittyi, koska tulevaisuus alalla näytti epävarmalta.

- Minulla oli vakituinen työ, mutta ei tutkintoa alalle. Liityin liittoon, jotta saisin tukea, jos työsuhteen kanssa tulee ongelmia.

Maahanmuuttajat suuri mahdollisuus

JHL:n jäsenistä noin 5500 ilmoittaa puhuvansa äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea. Ammattiliiton pitää tarjota perustietoa työelämästä myös englanniksi, sanoo kurssia vetävä järjestämiskoordinaattori **Mikko Siljander**.

Kouluttajan hymy on herkässä jo ensimmäisen kurssipäivän kahvitauolla: kurssin osallistujat ovat

lähteneet innolla mukaan ryhmätöihin. Koulutuksen päättyessä Siljanderin innostus on vain kasvanut.

- Kurssi onnistui tavoitteissaan ja palautteen perusteella näyttää selvästi siltä, että englanninkieliselle koulutukselle on tarvetta. Myös sisältö ja opetusmetodit toimivat.

Siljander muistuttaa, että maahanmuuttajajäsenet ovat liitolle iso mahdollisuus. Heidän avullaan JHL voi päästä työpaikoille, joissa liitto näkyy heikosti.

- Saatamme löytää jäseniä, joiden motivaatio ja sosiaaliset taidot ovat niin hyviä, että heistä tulisi erinomaisia aktiiveja. Mielestäni meillä ei ole varaa odottaa, että he oppivat puhumaan suomea täydellisesti.

Tietoa tarvitaan taustasta riippumatta

Ainakaan liitto ei voi odottaa, että kaikki sen jäsenet ymmärtäisivät JHL:n perusviestit Suomen virallisilla kielillä. **Illuminada Rodriquez-Hautalan** mielestä englanninkielistä koulutusta tarvitaan.

- Kurssi on hyödyllinen, opin enemmän liiton perusideasta ja jäsenyyden eduista. Kaikkien asioiden merkitystä ei täysin ymmärrä, kun niistä puhutaan vieraalla kielellä, hän sanoo.

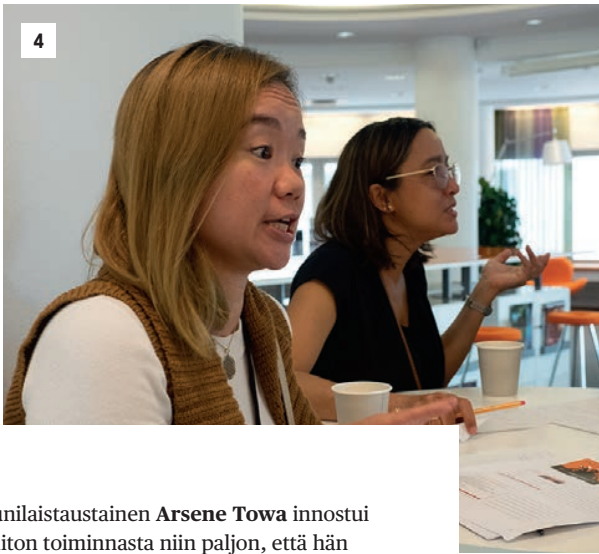
Hän on kotoisin Dominikaanisesta tasavallasta, asunut Suomessa 11 vuotta ja saanut suomalaisen lempinimen Lumi. Suomen kieli on tullut tutuksi ja tulee käyttöön Rodriquez-Hautalan päivätyössä lastenhoitajana.

1 SÄÄNNÖT TUTUIKSI. Illuminada Rodriquez-Hautala ja Arsene Towa ovat asuneet Suomessa pitkään. Silti he saivat koulutuksessa uutta tietoa Suomen työelämästä ja sen pelisäännöistä. Opitusta on iloa myös arkisessa työssä.

2 KOKEMUKSET NÄKYVIIN. Monikanaiset ry -järjestön ohjaaja Neleah Nwaeze kiinnitti kurssin lopuksi palautteensa luokan fläppitauluun. Monen osallistujan mielestä englanninkieliselle koulutukselle on kova tarve.

3 YHTEISTYÖLLÄ ETEENPÄIN. Tunnelma kurssilla oli mainio. Tilaisuus innosti osallistujia niin, että jotkut saattavat ryhtyä liittoaktiiveiksi.

4 MONIKULTTUURINEN LIITTO. Joy Ann Cifra (vas.) ja Hathaikant Ranumas osallistuivat kurssin avauspäivänä ryhmätöihin, jossa osallistujat tutustuivat toisiinsa.

Kamerunilaistaustainen **Arsene Towa** innostui kurssilla liiton toiminnasta niin paljon, että hän haluaa ryhtyä luottamusmieheksi.

- Kurssilla oppimani asiat auttavat minua myös työssäni sosiaalityöntekijänä.

Lee Garner on kotoisin Lontoosta ja asunut Suomessa jo 18 vuotta. Hän työskentelee lastenhoitajana englanninkielisessä päiväkodissa. Garnerin mielestä liiton kannattaisi tarjota englanninkielistä tietoa jäsenille jo varhain.

- Liittymisen yhteydessä voisi saada englanniksi tietoa siitä, mikä liitto on ja miten se auttaa eri ammattien työntekijöitä. JHL voisi kertoa käytännön tasolla, missä tilanteessa liitto auttaa jäseniään.

Englanninkielinen koulutus voisi auttaa JHL:n maahanmuuttajajäseniä vaatimaan, että heitä kohdellaan työelämässä samalla tavalla kuin kantasuomalaisia. JHL voisi jopa tarjota ulkomaalais-taustaisille jäsenilleen tulkkiapua, kun työpaikoilla tulee eteen vaikeita tilanteita, Garner ehdottaa.

Esimerkiksi vieraskielisen bussinkuljettajan voi ilman tulkin apua olla mahdotonta kertoa, mitä mieltä hän on työtään koskevasta kiistasta. Kielikysymys on tärkeä senkin takia, että liiton jäsenyys on tunneasia.

- Jäsenyys tulee tunteen myötä ja tunne voi jäädä helposti puuttumaan. Miten voi kokea olevansa liiton jäsen, jos ei ymmärrä liiton viestejä? □

KAIKKI KOULUTUKSET LÖYDÄT
jhl.fi/koulutus

JHL kouluttaa

Kuinka toimit median edustajien kanssa? Entä hallitsetko talousarvion laadinnan ja tilipäätöksen tunnusluvut? Osallistu JHL-opiston kursseille, niin opit järjestötyössä tärkeitä taitoja. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: jhl.fi/koulutus

Miten toimin median kanssa, 2 pv, 27.–28.11., JHL-opisto

Koulutuksen tavoitteena on kehittää median käyttötaitoja ja harjoitella ilmaisutaitoja ja edistää kykyä toimia aktiivisesti median kanssa. Koulutus on JHL:n aktiiveille, eli (pää)luottamusmiehille, työsuojeluvaltuutetuille ja yhdistysten puheenjohtajille. Haku päättyy 23.10.

Talouden tunnusluvut tutuksi, 3 pv, 26.–28.11., JHL-opisto

Kurssin tavoitteena on saada yleinen käsitys siitä, mitä henkilöstön edustajan tulee tietää organisaation taloudesta.

Aiheet käydään läpi käytännönläheisesti ja keskustellen.

Kurssilla perehdytään mm. talouden tunnuslukuihin, talousarvioon ja tilinpäätökseen. Kurssi on tarkoitettu henkilöstön edustajille oman koulutus sopimuksen mukaisesti.

Haku päättyy 21.10.

Yhteiskuntavaikuttamisen kurssi, 3 pv, 26.–28.11., JHL-opisto

Kurssilla perehdytään yhteiskuntavaikuttamisen käytännön keinoihin paikallisella, valtiolisella ja EU-tasolla. Haku päättyy 21.10.

Syventävä konfliktien käsittelyn koulutusohjelma, 4 x 2 pv, 1. jakso 27.–28.1., JHL-opisto

Koulutuksen tavoitteena on oppia perustiedot ja -taidot ristiriitatilanteiden käsittelystä työyhteisöissä sekä soveltaa oppitua käytännössä. Koulutus on tarkoitettu ensisijaisesti työsuojeluvaltuutetuille, pääluottamusmiehille ja luottamusmiehille, jotka tehtävissään kohtaavat konfliktitilanteita ja toimivat niiden ratkaisemiseksi. Opiskelijavalinnat tehdään hakuprosessin aikana. Haku päättyy 30.10.

Karaoken kunkku

Harri Vähäniemi työskentelee päivätyössään lähihoitajana lahtelaisessa vanhusten palvelutalossa. Illalla hän tarttuu mikkiin.

teksti ja kuva Saija Heinonen

Harri Vähäniemen, 59, nimi ja naama tunnetaan karaokepiireissä. Toki myös hänen äänensä on tuttu etenkin monelle lahtelaiselle. Viime kesänä JHL:läinen lähihoitaja Vähäniemi teki ennätysten, johon kukaan muu ei ole pystynyt. Esiintyjänimeä Humppa-Harri käyttävä Vähäniemi lauloi karaokea yhtä soittoa puoli vuorokautta.

Koska ja miten karaokekärrpänen puri sinua?

- Noin viisitoista vuotta sitten kaverini houkuttelivat minut viettämään iltaa lahtelaiseen karaokeravintolaan. He olivat jo aiemmin laulaneet karaokea, minä en koskaan. Jollain tavalla kutkutti päästä kokeilemaan, ja mietin mikä voisi olla sopivan helppo veto, jolla aloittaa. Päädyin valitsemaan kappaleen *Erehdyin kerran*. Seuraavana viikonloppuna laulun lumoissa menikin sitten sekä lauantai että sunnuntai.

Laulatko myös kotonasi?

- Kotona löytyvät karaokevehkeet peräti kahdesta eri huoneesta. Kappaleita on yhteensä 500-600. Olen laulanut ne kaikki läpi. Iltavuoron jälkeen saatan laulaa puoli tuntia, ja sitten mennä suihkuun ja nukkumaan. Toisinaan vietän tuokion karaoken parissa myös aamulla. Karaokea laulan, jos en nyt päivittäin, niin lähes.

Käytkö edelleen myös kodin ulkopuolella laulamassa?

- Kyllä vain, sanoisin että neljästi tai viidesti viikossa eri paikoissa. Se ei suinkaan tarkoita, että istuisin koko illan ravintolassa, vaan käyn laulamassa muutaman kappaleen. Samalla hoidan sosiaalisia suhteita. Karaoken piiristä on kerääntynyt tiivis ja hyvä kaveriporukka.

Mikä on musiikillinen taustasi?

- Ennen karaokeharrastusta lauloin korkeintaan suihkussa. Mitään instrumenttia en ole soittanut. Taustani on siis lähinnä musiikin kuuntelussa.

Bravoureitasi on muun muassa Katri Helenan Lui. Mitä musiikkia kuuntelet mieluiten?

- Laidasta laitaa. Olen kaikkiruokainen, mutta kotimainen musiikki on lähinnä sydäntä. Laulunsanoilla on minulle iso merkitys, myös omissa esityksissä. On olemassa lauluja, joihin on mahdollista peilata omaa elämää, ja joihin on myös helppo eläytyä. Ne tuovat mieleen tiettyjä tapahtumia ja tunnelmia.

Mistä syntyi idea kymmenen tunnin ennätyskokeiluun?

- Aloin miettiä, mitä karaokeen liittyvää ei kukaan olisi tehnyt aiemmin. Kekkasin tämän yksinlaulamisen ennätysyrityksen. Sovin lahtelaisen karaokeravintolan kanssa järjestelyistä. Ja kun suoritukseni onnistui maaliskuussa, oli se Suomen ennätys ja samalla epävirallinen maailmaennätys.

Ja virallinen maailmanennätys syntyi sitten kesällä.

- Kun kevään ennätuksesta oli kulunut hetki, aloin miettiä, miksen voisi kokeilla virallista maailmanennätystä. Olin yhteyksissä Keskinen kyläkauppaan, jossa tartuttiin heti ideaan. Suorituksen päivämääräksi sovittiin 12. heinäkuuta ja kellonajaksi 10-22.

Kerro kokemuksesta!

- Esiintymispaikka oli keskeisellä paikalla aulassa, joten valtavasti ihmisiä kävi seuraamassa ja kannustamassa. Sopi-muksen mukaisesti kerran tunnissa oli mahdollisuus viiden minuutin virkistystaukoon. Olin alussa niin innoissani, että ensimmäisen nopean tauon maltoin pitää vasta kolmen tunnin jälkeen. Olin päättänyt, että jos ei ääni lopu ja talosta sähköt mene, niin menen loppuun asti. Ja sen tein.

Montako kappaletta ehdit esittää 12 tunnissa?

- Kappaleita kertyi yhteensä 202. Hauskaa oli se, että laulut tulivat yllätyksenä. En siis todellakaan tiennyt etukäteen mitä oli seuraavaksi vuorossa. Sama systeemi oli myös kymmenen tunnin ennätyskessässä, tuolloin ehdin laulaa 167 eri kappaletta.

Miten äänesi kesti tuntikausien laulamisen?

- Oikein hyvin. Sitä ihmettelivät ammatti-ihmiset niin keväällä täällä Lahdessa kuin kesällä Tuurissa. Ääneni oli ihan samanlainen sessioiden alussa ja lopussa.

Kasvaako ruokahalu syödessä? Kiinnostaako ennätysten parantaminen?

- Toivoisin, että joku yrittäisi ensin rikkoa minun ennätystäni. Sen jälkeen olisi entistä enemmän pontta ryhtyä uuteen yritykseen. Sen verran voin ehkä paljastaa, että aion kyllä käydä uuden ennätysten kimppuun ensi vuonna. Mutta se saa sitten olla viimeinen kerta! □

HARRI VÄHÄNIEMI
syntynyt 1959

KOTIPAIKKA
Lahti

KOULUTUS
lähihoitaja

TYÖNANTAJA
Päijät-Hämeen
hyvinvointiyhtymä,
Mukkulan palvelutalo

HARRASTUKSET
karaoke,
jalkapallotuomarina
toimiminen,
Bruno-koiran kanssa
ulkoilu

Motiivini

MITÄ KARAOKE SINULLE MERKITSEE?

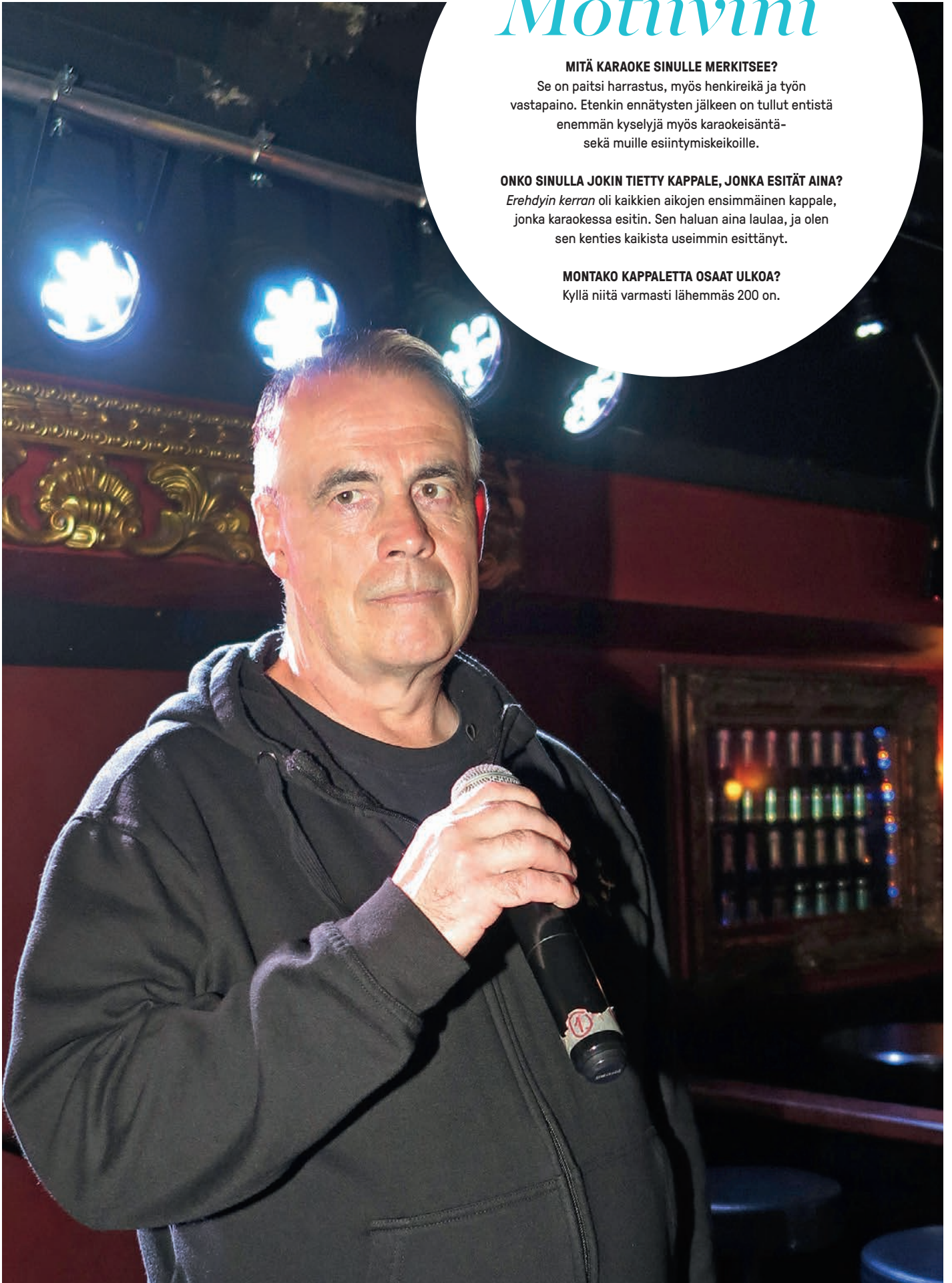
Se on paitsi harrastus, myös henkireikä ja työn vastapaino. Etenkin ennätysten jälkeen on tullut entistä enemmän kyselyjä myös karaokeisäntä- sekä muille esiintymiskeikoille.

ONKO SINULLA JOKIN TIETTY KAPPALE, JONKA ESITÄT AINA?

Erehdyin kerran oli kaikkien aikojen ensimmäinen kappale, jonka karaokessa esitin. Sen haluan aina laulaa, ja olen sen kenties kaikista useimmin esittänyt.

MONTAKO KAPPALETTA OSAAT ULKOA?

Kyllä niitä varmasti lähemmäs 200 on.

Väkivalta ei kuulu työpaikalle

Tiina Koski on saanut yli 900 tappouhkausta kehitysvammaiselta asiakkaaltaan. Hänen mielestään työväkivallasta ja sen uhasta pitäisi keskustella rehellisesti.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

Ennen vanhaan oppilasta sanottiin väkivaltaiseksi, kun hän löi tai puri koulu-tovereitaan. Nykyään opettajat käyttävät kiertoilmaisua ”aktiivinen”. Kehitysvamma-alalla on tapana puhua haastavasti käyttäytyvistä, kun tarkoitetaan sitä, että työntekijän on syytä olla varuillaan. - On hyvä, että leimaavasta puhetavasta on luovuttu. Mutta samalla tämä uuskieli vähättelee todellista ongelmaa, sitä että liian moni sosiaali- ja terveydenhoidossa työskentelevä joutuu väkivallan tai sillä uhkaamisen kohteeksi, sanoo JHL:läinen **Tiina Koski**, 49.

Koski tietää, mistä puhuu. Hän työskentelee palveluesimiehenä Ravattulan toimintakeskuksessa Turussa ja on parin viime vuoden aikana saanut yli 900 tappouhkausta asiakkaaltaan. Tekstiviestejä, soiton yrityksiä, uhkauksia puhepostiin.

Viestit sisältävät verisiä puukon kuvia ja runsasta sanalista kuvailua siitä, miten asiakas aikoo tappaa hänet.

Rikosilmoitus arvelutti

Tappouhkausten lähettäjä on toimintakeskuksen kehitysvammainen asiakas, jonka käytös oli muuttunut aggressiiviseksi muita asiakkaita ja työntekijöitä kohtaan. Tämän takia Koski joutui ensin rajoittamaan ja myöhemmin eväämään hänen pääsyänsä tiloihin.

Ensimmäisiin viesteihin Koski ei reagoinut mitenkään. Kun uhkauksia alkoi tulla solkenaan, kehotti hänen lastensuojelussa työskentelevä miehensä tekemään rikosilmoituksen.

- Enhän minä voi, ajattelin. Kyseessä on kehitysvammainen asiakkaamme, jolla on paljon ongelmia elämässään. Rikosilmoitus? No, se nyt ei vaan kuulu tapoihin kehitysvamma-alalla.

Koski painottaa, ettei kenenkään pidä joutua henkisen tai fyysisen väkivallan kohteeksi työssään. Kun asia osuu omalle kohdalle ja kyseessä on kehitysvammainen ihminen, on toimiminen Kosken mielestä yllättävän vaikeaa.

- Eettinen ristiriita on niin iso. Siksi toivoisin, että työnantajalla olisi aktiivisempi ote. Jos uhkailun tai väkivallan kohteeksi joutunut on liian voimaton tekemään rikosilmoituksen, työnantaja voi tehdä sen.

Monessa sairaanhoitopiirissä ja sote-kuntayhtymässä on jo tällainen käytäntö, jos kyse on vakavasta väkivallasta tai sen uhasta.

Huoli lapsista painoi

Kun uhkausviestejä oli tullut kymmeniä, Koski otti yhteyttä poliisiin. Myös työnantajalleen Varsinais-Suomen erityis-huoltopiirille Koski teki pari HaiPro-vaaratilanneilmoitusta ja informoi esimiehiään uhkausten jatkumisesta.

Toistamiseen Koski kääntyi poliisin puoleen toukokuussa 2018, kun asiakas oli uhannut tappaa myös Kosken lapset.

- Mietin joka päivä toiminko oikein tehdessäni rikosilmoituksen. Mutta kun kyse on omien lasten turvallisuudesta, en voinut muutakaan. Ja sitä paitsi: pitäähän minun voida elää ja tehdä työtäni ilman pelkoa.

Koski oli jo aiemmin ottanut turvakiellon, mikä estää hänen osoite-, asuinpaikka- ja kotikuntatietonsa luovuttamisen. Lastensa puhelinnumerot hän salasi heti heihin kohdistuneen uhkauksen jälkeen.

Työpuhelimen numeron salaamista tai numeron jatkuvaa vaihtamista Koski pitää hankalana, koska toimintakeskus markkinoi alihankintapalveluja yrityksille ja palveluesimiehen on oltava helposti tavoitettavissa.

- Soitonestoa en laittanut, koska haluan tietää, jos joku uhkailee minua tai perhettäni. Mikäli olisin estänyt yhteydenotot, olisi henkilö voinut pahimmassa tapauksessa ottaa kohteeksi keskuksen jonkun työntekijän, hän perustelee.

Motiivilehti.fi kertoi Kosken tapauksesta elokuussa. Sen jälkeen työnantaja vaihdatti Kosken työpuhelimen numeron. Myös uusi numero on julkinen.

- Uusi numero ei ole ratkaisu, vaan yritys peittää ongelma, hän toteaa.

Käräjille syksyllä

Poliisi on suorittanut tapauksen esitutkinnan ja syyttäjää vaatii uhkailijalle ehdollista vankeustuomiota laittomista uhkauksista ja viestintärauhan rikkomisesta.

Tuomio annetaan Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa todennäköisesti kuluvan syksyn aikana.

- En ole sydämetön. Kehitysvammaisen paikka ei ole vankilassa, Koski sanoo.

VÄKIVALTA TYÖSSÄ

1/5

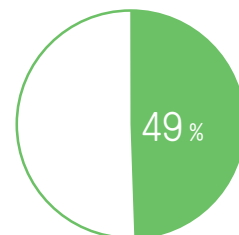
VÄKIVALTA TAI SEN UHKA

Joka viides kokee työssään
väkivaltaa tai sen uhkaa.
(STTK, 2019)

31%

HENKINEN TAI FYYSIMEN

Lähes joka kolmannella työpaikalla
on esiintynyt henkistä tai fyysistä
väkivaltaa kolmen viime vuoden aikana.
(STTK, 2019)

VÄKIVALTA KUNTA-ALALLA

Vantaan työntekijöistä
49 prosenttia koki uhka- tai
väkivaltilanteen vuonna 2018.
(Kunta 10, Työterveyslaitos)

TYÖVÄKIVALLAN RISKIAMMATIT

Väkivaltaa ja sen uhkaa esiintyy
keskimääräistä enemmän

- terveydenhuoltoalan potilastyössä (sairaanhoitajat, lähihoitajat)
- sosiaalialan asiakastyössä (kotihoiton työntekijät, kehitysvammaisten hoitajat ja ohjaajat)
- turvallisuusalalla (poliisit, vartijat)
- kasvatus- ja opetusalalla (opettajat, koulunkäynninohjaajat)
- hotelli- ja ravintola-alalla (vahtimestarit, tarjoilijat)
- kaupan alalla (kassat)

Lähde: Työsuojelu.fi

vitun munan nuolija

saatana vittu mä tapan sut

mä oikeesti tuun
tappamaan sut

KUOLE

tapan sut

paska kusipää

hullu viillän sun kurkun
auki hemmetti SAATANANA

joo o

eikun vaan ampumaan tai
viiltämään

VITUN LEHMÄ

KUSIPÄÄ

HUORA

saatana

kurkku auki

virun kusipää hullu lehmä
mä tapan sut saatanan
sairas lehmä
mä tapan sut kusipää
saatana mä tapan sut
kuulitko tapan sut hullu
lehmä mä tapan sun

kuole

Minua ei kiinnosta muu
sinun tappaminen ja k
todella haluan pahaa

vaikka rennosti keskusteltiin
kyllä mä haluan pahaa

kyllä mä haluan tappaa
puhuttelu ei auttanut

kyllä kuolema koittaa sulle ja
minulle ei seuraa mitään tästä
saan olla ylpeä itsestäni

tapan sut

–Voi ei, taas
uusi viesti!

NÄMÄ OVAT kuvakaappauksia kehitysvammaisen asiakkaan lähettämistä tekstiviesteistä Tiina Koskelle. Parin vuoden aikana niitä on tullut yli 900.

Yksi vaihtoehto on määrätä tekijä määräaikaiseen tahdonvastaiseen hoitoon, jossa häntä pystyttäisiin valvomaan ja jossa hän saisi tarvitsemansa avun ja tuen.

Koski toivoo, että hänen tapauksensa kannustaisi alan toimijoita avoimeen ja rehelliseen keskusteluun työssä esiintyvistä väkivallasta ja vaaratilanteista.

- Niin henkisesti kuin fyysisestä väkivallasta on puhuttava, vaikka tekijä olisi kehitysvammaisen tai mieleltään sairasan. Liian moni alan työntekijä painii saman ongelman kanssa mutta jää yksin.

Jo nyt sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla on pula pätevästä työntekijöistä. Mikäli työolosuhteisiin ja -turvallisuuteen ei kiinnitetä riittävästi huomioita, ala ei houkuttele uusia ja vanhatkin uupuvat ja vaihtavat alaa ja ammattia.

Pitkään jatkunut uhkailu ja työntekijän vainoaminen kannattaisi ottaa huomioon myös sotealan potilas- ja asiakaslakia eli niin sanottua itsemääräämislakia valmisteltaessa. Vaikka Koski on saanut yli 900 uhkausta, ei uhkailijan puhelimen haltuunotolle ole löytynyt nykyisen itsemääräämisoikeuslain mukaan riittäviä perusteita.

- Kehitysvammaisten turvaksi säädetty laki toimii joissain tapauksissa heitä itseään vastaan, sanoo Koski. □

SOSIONOMI (YAMK) Tiina Koski on toiminut pitkään kehitysvamma-alalla. Nyt hän työskentelee Ravattulan toimintakeskuksen palveluesimiehenä Turussa.

Kelpaako raha vai työajan lyhennys?

VUODEN 2016 KIKY-SOPIMUS kuritti erityisesti julkisen sektorin työntekijöitä: He joutuivat luovuttamaan kolmena vuonna lähes kolmanneksen lomarahoistaan. Lisäksi sopimus pidensi lähes kaikkien työntekijöiden vuosityöaikaa 24 tunnilla.

Vastikkeeton työajanpidennys hiertää kivenä kengässä alkavalla neuvottelukierroksella. Tulisiko liiton vaatia työajanpidennyksen perumista vai pitäisikö pidennys kompensoida sitä vastaavalla rahakorvauksella? Kysymme asiaa JHL:n edustajiston kolmelta jäseneltä.

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,
jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?
Lähetä se osoitteeseen motiiviraati@jhl.fi

KARI PALDANIUS
työsuojeluvaltuutettu,
edustajiston jäsen
IMATRA

Talkootunnit on tehty, ja pitäisi palata kiky edeltävään työaikaan. Ymmärrän niitä, joiden mielestä työajan pidentämistä voi jatkaa, jos työnantaja maksaa siitä rahakorvauksen. Minusta raha ei kuitenkaan korvaa kaikkea.

Eniten kikyssä hiertää, että kaikki työelämässä mukana olevat eivät osallistuneet talkoisiin. Tasapuolisuus ei toteutunut, ja varsinkin johtajat pääsivät kuin koira veräjistä.

En usko Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen laskelmia, joiden mukaan kiky olisi tuonut tuhansia uusia työpaikkoja. Sopimus sattui hyvään saumaan, tuli nousukausi ja maailmanmarkkinat vetivät. Se synnytti uudet työpaikat, ei kiky.

IRMELI AHOLA-TUISKU
tulosaluesihtööri,
edustajiston jäsen
ROVANIEMI

Minusta JHL:n pitäisi tulevalle neuvottelukierroksella pyrkiä eroon 24 tunnin työajan pidennyksestä.

Jos työnantaja kieltäytyy sopimasta sen poistamisesta, on lisätunneista vaadittava rahakorvaus tavallisen palkankorotuksen lisäksi.

Monelle työntekijälle kiky on suoranainen kirosana.

Myös ammattiliittojen uskottavuus jäsenistön silmissä kärsii, jos jatkossakin ollaan yhtä lepsuja ja hyväksytään kiky kaltaisia heikennyksiä työsuhteen ehtoihin.

Omalta jäsenistöltä on tullut paljon kriittistä palautetta kikyistä. Kukaan ei usko sen lisännen tuottavuutta tai motivaatiota, päinvastoin.

PIA HONKANEN
pääluottamusmies,
edustajiston jäsen
JÄRVENPÄÄ

Hiukan kaksipiippuinen juttu. Lähtisin siitä, että liiton on ensi sijassa pyrittävä purkamaan työajan pidennys, mutta koska se ei todennäköisesti onnistu, täytyy työnantajan korvata se rahalla.

Kiky on taakka uudella neuvottelukierroksella. Jäsenistölle se on aiheuttanut hammastenkiristystä, eikä usko työajan pidennyksen lisännen kenenkään työmotivaatiota.

Työnantajan tulkinnan mukaan pidennys on tullut jäädäkseen. Pelkään, että sen purkamisesta tulee kaupankäynnin väline. Rahakorvaus on vähintään, mitä voimme vaatia. Sen lisäksi on saatava hyvät yleiskorotukset.

Ljusets mästare

På en fest på en badstrand träffade Janne Björklöf teaterfolk. Den vägen hittade han sitt yrke som ljusdesigner.

text Hellevi Raita foto: Esko Jämsä

Ljuskäglan lyser starkt mot den svartmålade väggen. Allting i repetitionssalen är svart. Mitt i ljuskäglan går en man rakt mot väggen och viftar med handen. Ljuset är stabilt - det fladdrar inte. Övergången i ytterkanterna är mjuk.

- Här testar vi en ny led-strålkastare. Teatrarna har varit riktiga energislukare, säger JHL-medlemmen **Janne Björklöf** som är ljusdesigner på Teaterhögskolan.

Strålkastaren som testas går på 180 watt. En gammal halogenstrålkastare slås på bredvid led-strålkastaren. Den går på 2 000 watt. Ljuskäglan är gul i jämförelse med det neutrala led-ljuset. Det finns också en annan stor, men osynlig skillnad. Halogenljuskäglan är varm, också en bra bit ifrån strålkastaren, medan ledljuset inte ger ifrån sig någon värme. Inte undra på att artister svettas ibland!

Björklöf, 60, är den äldsta av Teaterhögskolans tre ljusdesigner. Han kollar på när andra testar strålkastaren.

- Grejer som sträcker sig över tio år framåt i tiden lämnar jag gärna till de yngre kollegorna, säger han.

Teaterhögskolan, numera en del av Konstuniversitetet, finns i en byggnad som ursprungligen inhytte Kones fabrik. Här är det alltid något på gång. I en studio förbereds ljussättningen för en disputation. I studion intill parkerar en kvinna en truck och lyfter upp truckflaket mot strålkastarställningen i taket.

I den stora teatersalen lite längre bort förbereder en dansare en koreografi som en del av sitt slutarbete. Teatersalen, som hör till Björklöfs ansvarsområde, var ursprungligen en hall där tåg kunde köras in. Som mest har 17 föreställningar förberetts samtidigt.

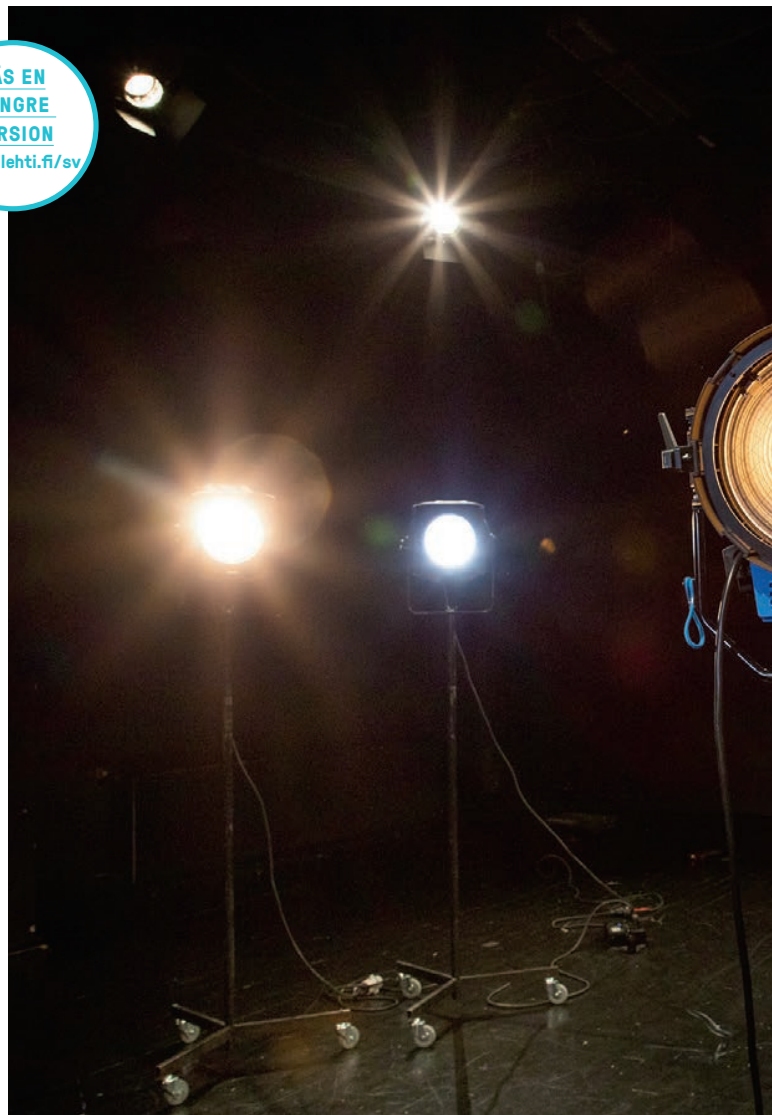
Läser manus med penna i handen

Det tar en till två månader att planera ljussättningen till en pjäs, säger Björklöf. Avgörande är om det finns en färdig text eller om pjäsen uppstår genom en sökande process.

- Om det finns en färdig text börjar jag med att läsa manuset med blyertspennan i handen. Då får jag idéer om hur det ska se ut. Sedan går jag in och ser hur de repeterar och frågar vad de har för idéer. Så gäller det att passa ihop dem. Det är alltid regissören som avgör hur det ska bli.

Men ibland får ljusdesignern vara snabb.

- En gång gav vi en föreställning på svenska Arbis i Tölö. Vi var där och kollade lokalen och elektriciteten en vecka innan

– En produktion har varit lyckad när alla ropar och kramas.

STRÅLKASTARNA har evakuerats undan en rörrenovering i källaren till entréhallen. Janne Björklöf uppskattar att Teaterhögskolan har 500 strålkastare.

HALOGENSTRÅLKASTAREN ger ett gulaktigt sken, medan ledstrålkastaren i mitten ger ett neutralt ljus, säger ljusdesignern Janne Björklöf.

för att planera. Två timmar före föreställningen började vi bygga ljussättningen.

Samarbetsförmågan är ljusdesignerns viktigaste egenskap. På Teaterhögskolan kryllar det av starka personligheter. Man måste tycka om att jobba tillsammans, i annat fall kan man måla akvareller, säger Björklöf.

- Jag har haft tur och haft väldigt bra produktionsteam.

Dessutom behövs många slags kunskaper. Ljusdesignern är samtidigt en konstnär som planerar ljus användningen, en elektriker som vet hur mycket el som behövs och hur den ska kopplas och en roadie som bygger upp föreställningen.

”Stå på scen var inte min grej”

Det var mer eller mindre av en slump som Janne Björklöf hittade sitt yrke. På en fest fick han frågan om han ville komma med och göra teater. Det var amatörteatern Kellariteatteri på Elisabetsgatan i Helsingfors. Björklöf spelade med i två pjäser.

- Men att stå på scen var inte riktigt min grej.

I stället började han fixa ljus.

- Jag gjorde ljussättningen till en pjäs på teater Mars och till teater Viirus allra första pjäs.

Björklöf hade studerat på Fria bildkonstskolan i Helsingfors. Någon utbildning i ljusdesign fanns inte då. Men man behöver också teknisk kunskap och Björklöf utbildade sig till elektriker på yrkesskolan i Träskända. Ljusutbildningen på Teaterhögskolan startade 1987, året innan Björklöf började jobba där.

Numera kan man studera till kandidat och magister med ljusdesign som huvudämne. Björklöf säger att arbetssituationen är rätt bra för dem som tagit examen. Förutom vid teatrar kan de få jobb på arkitektbyråer som gör ljusplanering för allt från varuhus till motorvägar, och på museer och firmor som fixar ljus på olika slags evenemang, mässor och konserterer. Alla som jobbar med ljus på Sun Effects, firman som gör Flow-festivalen, har gått på Teaterhögskolan, enligt Björklöf.

- Det har varit överraskande svårt att få tag i arbetskraft när vi har behövt tillfällig hjälp här.

Engagemang som i startupp företag

Björklöf har jobbat på Teaterhögskolan i över trettio år. Det bästa med jobbet är att det finns en viss mening med det, säger Björklöf. Han känner en positiv kraft som springer upp ur människorna, tekniken och konsten. Folk är engagerade som i ett startupp företag.

- Man vet att en produktion har varit lyckad när alla ropar och kramas efteråt.

Det sämsta med jobbet är när arbetet hopar sig och många projekt ska genomföras samtidigt.

- Det här är som blockpusselspelet Tetris. Jag möter tidsbristen varje dag.

En av de mest minnesvärda pjäserna Björklöf varit med om att sätta upp var när Ylioppilasteatteri uppförde Mahnovitsina. Pjäsen regisserades av Esa Kirkkopelto som också hade skrivit pjäsen. Den fick ett gott mottagande och visades i Tampereen teaterrikesä för att sedan turnera i Tyskland, Island, Ryssland och Sverige.

- Det överraskade alla att den gick så bra. I Stockholm var regissören Vivica Bandler på plats och tackade. Hon sade: Det är en av de bästa pjäserna jag sett, och jag har sett många. □

Tänään idoli, huomenna ikoni?

Tuure Boelius haluaa valloittaa stadionit. Hän rakentaa itsestään Suomen suurinta pop-tähteä tulevaisuuden ehdoilla - kuten puhumalla asioista, joista ei tähän asti ole saanut puhua.

teksti Samuli Launonen kuvat Vesa Tyni

Aamu ei lähde käyntiin ennen kuin **Britney Spears** soi. **Tuure Boeliuksen** manageri käynnistää soittoilistan kännykstänsä. *Gimme More*, anna lisää, Spears voi hki. Tanssistudion nurkassa istuu Tuure, 18-vuotias helsinkiläistynyt porilainen. Tuure Boelius taas on kimaltava pop-idoli - hahmo, jonka Tuure nyt itsestään rakentaa.

- Britney oli niin nuori, kun kohosi supersuosioon. Välillä on ollut rankkaa, mutta silti hän nousi ja teki menestyslevyjä. Hänen elämänsä on superkiehtova! Boelius sanoo.

Boeliuksen ääni on matalampi ja rauhallisempi kuin tv:ssä ja Youtube-videoilla. Nyt puhuukin yksityishenkilö eikä pop-idoli. Heissä on paljon samaa, mutta Tuure tekee ja puhuu asioita, joita Tuure Boelius ei tekisi tai puhuisi. Niistä ei kerrota tässä jutuksessa, sillä yksityishenkilö Tuuren asiat kuuluvat vain hänelle.

Pop-idoli Tuure Boelius sen sijaan on kaikkien yhteinen. Idolin rakennusaineet löytyvät valtavasta kassista: hiusvaha-purnukoita, meikkejä ja kirkkaanvärisiä housuja. Managerin läppäri toimii peilinä. Boelius pöyhöttää vaalean kuontalon taivaisiin. Ensimmäinen osa idolista on valmis.

Aloittelija

Tuure Boelius aikoo kymmenen vuoden päästä esiintyä täydelle Olympiastadionille. Se vaatii uran suunnittelemista tulevaisuuden ehdoilla: moniammatillisesti. Boelius laulaa, esiintyy tv:ssä, tanssii, näyttelee ja tubettaa.

Ensimmäistä kertaa Boelius tubetti 14-vuotiaana. Nyt suoratoistovideot ovat muuttuneet sivubisnekseksi, jonka tarkoitus on luoda väylää poptaivaan supertähteyteen.

Moniammatillisuus voi tuoda esiintyjälle mahdollisuuden näkyä laajasti, mutta myös pinnallisen tyrkyn leiman.

- Joidenkin on vaikea erotella, olenko lintu vai kala, Boelius sanoo.

Hän kertoo kieltäytyneensä suositusta realityohjelmasta, sillä osallistuminen olisi vahvistanut kaikkeen julkisuuteen suostuvan turhakkeen kuvaa. Poptähden pirtaan istui *Tanssii tähtien kanssa*. Siinä Boelius teki viime syksynä läpimurron teinikomeetasta koko kansan suosikiksi.

Villi lapsi

Nykypäivän työmarkkinoilla joutuu laittamaan itsensä likoon. Työhakemuksia tehdään videoina, työnantajille on uskallettava soitella ja kontaktit löytyvät verkostoitumalla. Tuure Boelius on edennyt osittain siksi, että itsensä myyminen käy häneltä.

Vuosia balettia harrastanut Boelius esiintyi lapsena melkein kolme vuotta *Sound of Music* -musikaalissa Porissa. Jo siitä hän neuvotteli itselleen tarjottua suuremman korvauksen. Kun rupeama oli ohi, hän oli murrosikäinen.

- Ja todella villi, hän huokaisee ja nauraa.

Teini-ikäisenä hän soitti tuottajaveteraani **Pekka Ruuskalle** ja tarjoutui allekirjoittamaan levytyssopimuksen. Diilihän siitä tuli. Samoihin aikoihin hänen tubevideonsa keräsivät valtavasti yleisöä.

Vuoden homo

Britney'n *Circus* soi. Body paintingin maailmanmestari **Riina Laine** maalaa Boeliuksen ihoon taivaankappaleita sateenkaaren väreissä. Idea on Boeliuksen ja sateenkaaren kätkeytyvä viesti: syrjimiselle on tultava loppu.

Se on ollut Boeliuksen sanoma ainakin lokakuusta 2016. Hän julkaisi tuolloin Youtubessa videon, jossa kertoi olevansa homo. QX Gay -gaala palkitsi hänet vuoden homona. Kansanedustaja **Jari Ronkainen** (ps.) arvosteli 16-vuotiaan valintaa haitalliseksi.

Boeliuksesta tuli valtakunnallinen puheenaihe, joka ravisteli yhteiskunnan asenteita. Hänellä oli myös tunnistettava, oma tyyli.

Pop-idolin palikat alkoivat olla kasassa. Enää puuttui megahitti.

Taistelija

- Minulta kysyttiin haastattelussa, mikä on unelmani. Sanoin, että haluan tehdä joskus listaykkösen. Kaksitoista tuntia myöhemmin minulla oli sellainen, Boelius muistelee.

Kappale oli *Eikö sua hävetä* ja vuosi 2017. Boelius sanoo marssineensa psykologin vastaanotolle. Siellä hän pystyi järkeistämään julkisuushuuhuaa.

AIKAJANA

- 2001**
Syntyi Porissa.
- 2002**
Maailman paras sisko Saana syntyi.
- 2007**
Neero-koira tuli Boeliuksen perheen elämään.
- 2008**
Aloitti koulun.
- 2013**
Ensimmäinen suuri teatterirooli Porin teatterin *Sound of Music* -näytelmässä.

LUE
LISÄÄ JA
KATSO VIDEO
motiivilehti.fi

*– Joidenkin on vaikea
erotella, olenko lintu
vai kala.*

– Unelmani oli tehdä joskus listaykkönen. Kaksitoista tuntia myöhemmin minulla oli sellainen.

- Kaikki tapahtui niin kovaa ja nopeasti.

David Bowie, Madonna ja Prince nousivat ikoneiksi yhdistämällä tappotarttuvan popmusiikin pahennuksen herättämiseen. Siten myös Tuure Boeliuksen ura sai pontta. Jääkiekkomaailman homoseksuaalisuus on järkälemäinen tabu, eikä siitä kertovan *Lätkäjätkä-Villen* (2018) ilmestyminen MM-kisojen aikaan ollut sattumaa.

Urheilumaailman ahdasmielisydestä tuli valtakunnallinen puheenaihe.

- Olisin ollut vihainen, jos Lätkäjätkä-Villestä ei olisi tullut iso osa yhteiskunnallista keskustelua.

Vaikka yksikään miesjääkiekkoilija ei ole tullut julkisesti kaapista, Boelius kertoo saaneensa pelaajilta viestejä, joissa he kertovat homoudestaan. Kun joku mieskiekkoilija viimein murtaa lasikatton, osakiitos kuuluu Lätkäjätkä-Villelle.

Maailma on kaukana valmiista. Tubessa Boelius joutuu yhä todistelemaan, että on sukupuoli-identiteitiltään mies, vaikka tykkää meikata, ja Pohjanmaalla uskonnollinen yhteisö boikotoi hänen koulu-konserttiaan.

Jos työntekijä kieltäytyisi tekemästä yhteistyötä kollegansa kanssa tämän seksuaalisuuteen vedoten, hän syyllistyisi syrjintärikokseen. Poptähtiä työelämän lait eivät samalla lailla suojaa. Moni Boeliusta edeltävän sukupolven tähti ei rohjennut olla avoimesti homo. Osa ei uskalla vieläkään.

Kun vähemmistöön kuuluva poptähti vaikenee identiteetistään, hän antaa ymmärtää, että asiassa on jotakin hävettävää. Boeliukselta häpeä puuttuu.

Yhtäältä muutos on tapahtunut hänen ansiostaan. Toisaalta aika on kypsä.

- Joillekin taistelu ollut miljoona kertaa pahempi kuin mulle, hän toteaa.

Musiikintekijä

Muusikoillakin on työehtosopimuksensa, ja syystä: historia on täynnä tarinoita kihoista, jotka ovat lypsäneet idoleiden levymyynnin omaan taskuunsa. Silti pop-artistin tulot riippuvat pitkälti tähden ja hänen taustakoneistonsa neuvottelutaidoista.

Boeliuksen raha-asiat neuvottelee hänen isänsä. Boelius on tarkka siitä, että saa työstään reilun korvauksen, mutta pitää rahasta veivaamista ammattinsa pitkästyttävimpänä puolena.

Tulevaisuuden visiointi sen sijaan on hänen vahvuutensa. Boelius näyttää 15-vuotiaalta mutta analysoi brändiään kuin nelikymppinen.

Kun ihminen rakentaa työuraa 14-vuotiaasta lähtien, muuttaa omaan kotiin 16-vuotiaana ja joutuu samalla julkisuuden riepoteltavaksi, hänen on pakko aikuistua.

- Tunnen, että olen keskimääräistä ikäistäni kypsempi. Itsenäistyin nuorena ja minun täytyi ottaa itsestäni vastuu.

Seuraavien vuosien haaste on lyödä luu kurkkuun poppoliiseille. Nettipalstojen kyökkikriitikot naureskelevat konepopille, jonka tekemiseen eivät usko sen esittäjän juuri edes osallistuneen.

- En ole vielä niin taitava, että pystyisin itse kirjoittamaan biisit kokonaan. Mutta olen mukana prosessissa ja tarkka siitä, mitä levyille päätyy. Omien biisien tekeminen pitää oppia. Täytyy kirjoittaa paljon ja tulla hyväksi.

Uudistuja

Einespastat ovat olennainen osa citysinkun ruokavaliota. Vartalomaalaus on valmis, joten sateenkaaren värinen Boelius lämmittää mikrossa spagettierian.

Esikoisalbumi on tulossa alkuvuodesta. Levyille voi turvallisesti ennustaa menestystä, mutta jossakin vaiheessa Boeliuksen on loihdittava luontaiselle karismalleen uudenlaiset puitteet.

Antti Tuiskua, Madonnaa, Britneytä ja muita kestoikoneita yhdistää uudistuminen. Jos Tuure Boelius haluaa suurimmaksi, hänenkin on kyettävä siihen.

- Jos nyt kääntäisin kelkkaa ihan superisti ja suunnaisin tummasävyteisempään popmusiikkiin, se saataisi viedä potentiaalista kuulijakuntaa, hän aprikoi ja haarukoi bolognesea suuhunsa.

On kuitenkin enää silmänräpäys siihen, kun sekä Boelius että hänen ihailijansa uivat syvällä aikuisuudessa. Silloin Boeliuksen haasteena on kasvaa faniensa kanssa.

On jo varmaa, että etkojen ja jatkojen yhteislauluissa kaikuvat vielä pitkään hänen riiminsä. *Lätkäjätkä-Ville*, *mites se nyt silleen mua, pussas mua?*

Ja jos Tuure Boeliuksen visio pitää pintansa, niitä laulaa kymmenen vuoden päästä koko Olympiastadion. □

2016

Julkasii tubekनावallaan
Olen homo -videon.

2015

Perusti Youtube-kanavan,
josta kaikki lähti.

2017

Levytyssopimus Kaiku Entertainmentin kanssa.
Ensimmäinen single Eikö sua hävetä.

Motiivini

MIKÄ ON OMA SUOSIKKISI TUBEVIDEOISTASI?

Kun muutin Porista Helsinkiin, tein muutosta videon. Siihen tykkään palata, koska siinä välittyi aito jännitys ekasta omasta kodista.

MIKÄ ON SUURIN HEIKKOUTESI POPARTISTINA?

Olen liian itsekriittinen siinä, miltä näytän ja kuulostan. Siitä pitää oppia pois.

MITÄ MUSIIKKIA ET KUUNTELE?

Älyttömän raskasta hevimetallia tai superpunkkia. Toisaalta diggaan iskelmä ja vanhaa jazzia. Ja tykkään Arttu Wiskarista!

TUURE BOELIUS kuvattiin tulevaisuuden maisemissa, Helsingin Kalasatamassa, jonka on määrä olla valmis kaupunginosa pilvenpiirtäjineen samoihin aikoihin kun Boelius visioi esiintyvänsä täydelle Olympiastadionille.

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Helsingin kunnalliset perhepäivähoitajat JHL 20

Kylpylämatka Viroon Toila Spa Hotelliin 3.–7.11. Eckerö Linella. Lähde rentoutumaan meren rannalla sijaitsevaan tasokkaaseen Toila Spa kylpylähotelliin. Matka sis. kuljetukset, majoituksen 2 hh täysihoidolla ja hoitopaketti, johon kuuluu mm. lääkinällinen konsultaatio, 3 hoitoa päivässä. Hinta on 235 € yhd. jäseneltä, ei jäsen 290 €. Mahdollisuus myös yhden hengen huoneeseen hintaan 345 €. Tarjolla on nyt myös palavankiven elinvoimapaketti hinta 332 € /2 hh. Tallinnasta matkaamme tilausbussilla Toilaan. Paluu Toilasta lähtö bussilla klo 12 Tallinnaan. Iltapäivä vapaa-aikaa Tallinnassa–Eckerö Line lähtee Tallinnasta 18.30– saavumme Helsinkiin klo 21. Sit. ilm. ja lisät. peittari.eila@outlook.com tai [txt 050 5226 730](tel:0505226730).

Hallinnon, tietotyön ja tukipalvelujen ammattilaiset JHL 872

Sääntöm. syyskokous 9.11. Eckerö Linella (päiväristeily), paikkoja varattu 80 kokoustilasta johtuen. Valitaan yhd. pj, hallituksen jäsenet sekä toiminnan-tarkastajat. Ilm. alkaa 9.9. ja päättyy 30.9. yhd. nettisivujen kautta os872.jhlyhdistys.fi. Ilm. yhteydessä ilmoita mahdolliset ruoka-allergiat.

VR automiehet JHL 1089

Kesäkauden päättäjäiset Mustiossa 28.9. klo 9 alkaen, Korkeaniementie 90. Laitetaan paikkoja talvikuntoon ja jutellaan mukavia. Tarjoilu entiseen malliin.

Helsingin Yliopistollisen Keskussairaalan Henkilökunta JHL 035

– Valmisteleva syyskokous 23.10. klo 17 Paasitorni (HTY:n talo), Paasivuorenkatu 5 A. Kokouksessa asetetaan ehdokkaat kaudelle 2020–2021 yhd. pj, yhd. hallitus, HUS Yhteisjärjestön hallituksen ja edustajiston ehdok-

kaat, Helsingin Työväenyhdistyksen edustajistoon ehdokkaat sekä Helsingin Työväenyhdistyksen valtuusto-ehdokkaan asettaminen v. 2020–2022, Toiminnantarkastajat/varatoiminnantarkastajat v. 2020. (Esitellään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2020). Kahvitarjoilu. Erityisruokavalioit ilm. 15.10. mennessä 050 3835 592.

– Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17 alkaen. Kokouksessa käsitellään yhd. sääntöjen 12§ mukaiset asiat valitaan kaudelle 2020–2021 yhd. pj, yhd. hallitus, HUS Yhteisjärjestön hallitus / edustajisto, Helsingin työväenyhdistyksen edustajisto sekä Helsingin työväenyhdistyksen valtuusto ehdokkaan valinta v. 2020–2022, toiminnan-tarkastajien / varatoiminnan-tarkastajien nimeäminen v. 2020, vahvistetaan toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2020. Muut mahdollisesti JHL-liiton esittämät asiat. Kahvitarjoilu. Erityisruokavalioit ennakkoilmoittautumiset 12.11. mennessä 050 3835 592.

– Pikkujoulu Virgin Oilin Insomnia Show & Dinner 23.11. klo 17.15 alkaen. Sit. ilm. ja osallistumismaksu 14.10. mennessä kirsi.holopainen88@gmail.com tai 040 5408 699 klo 16 jälkeen. Osallistumismaksu (sis.ruuan ja ohjelman, ei juomia) 40 €/jäsen yhd. tilille Nordea FI39 1521 3000 1010 24. Huom! Maksupalautus vain lääkärintodistuksella ilmoittautumisajan päätyttyä.

Tuusulan kunnalliset JHL 224

Sääntöm. syyskokous 9.11. klo 16 Luurikuja 1, Mäntymäki. Toimihenkilöiden valinta 2020–2021, vuoden 2020 jäsenmatkan päättäminen. Ranta-toimikunnan kokous klo 15.30. Ruokailuun ilm. 4.11. hallituksen kokoukseen mennessä. Kokouksen jälkeen pikkujoulu klo 18 ravintola Nurkka.

Riihimäen kunnalliset JHL 260

Sääntöm. kokous 21.11. klo 18. alkaen Ingaféssa, Länsitie 15, Riihimäki

Pääkaupunkiseudun yksityisen sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden henkilökunta JHL 141

Sääntöm. syyskokous 13.11. JHL-talolla, Sörnäisten rantatie 23, Helsinki. Aloitetetaan ruokailulla klo 16.15, varsinaisen kokous alkaa klo 17. Vahvistetaan luottamusmiehet ja valitaan yhd. uusi hallitus kaudeksi 2020–2021.

Työsuojelu- ja aluehallinnon henkilökuntayhdistys 717

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 12–16 Katajanokan satamassa olevassa Viking Linen M/S Gabriella-laivassa, Katajanokanlaituri 8 (Mastokatu 1), Helsinki. Kokouksessa valitaan kaudelle 2020–2021 yhdistyksen puheenjohtaja sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Lounastarjoilujen vuoksi ilm. 4.10. mennessä jhosasto717@gmail.com. Kokoukseen osallistuvilla on mahdollisuus lähteä samalla laivalla kokouksen jälkeen jäsenristeilylle Tukholmaan. Laiva lähtee kohti Tukholmaa klo 17.15 ja paluu on maanantaina 18.11. klo 10.10. Risteilylle lähtevän maksettavaksi tulee 40 €. Sit. ilm. 4.10. mennessä jhosasto717@gmail.com. Risteilymaksut tulee maksaa 4.10. mennessä. Tilinumeron, jolle risteilymaksun voi suorittaa, saa ilmoittautumisen yhteydessä. Lisät. jhosasto717@gmail.com.

Helsingin sosiaali- ja terveysalan hoitohenkilöstö JHL 398

Sääntöm. syyskokous ja pikkujoulu 22.11. Ravintola Oivassa, Porthaninkatu 5. Valitaan yhd.puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet, sekä toiminnan-tarkastajat, keskustellaan yhdistyksen toimitilan tulevaisuudesta. Yhd. tarjoaa kokoukseen osallistuneille jäsenilleen illallisen. Vietämme myös pikkujoulua, joten tuothan pienen nimettömän joulupaketin (arvo n. 5 €). Paikalla joulupukki jakamassa lahjat. Ilm. yhteydessä kerrotaan ateriavaihtoehdot. Ilm. 1.11. mennessä allergioineen.pirkko.makela@hotmail.fi tai 041 5337 259.

Ympäristöntekijät 846 JHL

Yhd. toinen purkkokokous 23.11. klo 13 Helsingissä JHL opistolla, Sörnäisten rantatie 23.

Itä-Suomi

Nurmeksenn kunnalliset JHL 326

Sääntöm. syyskokous 16.10. klo 17 Trattoria, Nurmeks. Toimihenkilövalinnat ja loppuvuoden tapahtumat. Sit. ilm. 8.10. mennessä ruokailunvuoksi.smura.maarit@gmail.com tai 045 1640 500. Arvotaan 1 kpl 30 € arvoinen ruokalahjakortti Trattoriaan ja 1 kpl kylpylahjakortti Break Sokos Hotel Bomba kylpylään.

Joensuun seudun JHL 310

Sääntöm. syyskokous 29.10. klo 18 pääkirjaston Muikkusalissa, Koskikatu 25, Joensuu. Valitaan hallituksen jäsenet, varajäsenet, pj sekä vahvistetaan työyhteisöjen ja ammattialojen lm-valinnat. Kahvitarjoilu klo 17.30.

Ylä-Savon Sote JHL 698

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 Koljonvirran Kartanossa, Ylemmäisentie 6, Iisalmi. Valitaan yhd. pj, varapj, sihteeri, taloudenhoitaja, jäsenasiainhoitaja, plm, varaplm ja lm sekä hallitus että toiminnantarkastajat v. 2020–21. Ilm. ruokailun järjestämiseksi viimeistään 21.11. sutinenanne@gmail.com tai 044 0212 913.

Kaakkois-Suomi

Kymsote JHL 586

Sääntöm. syyskokous 17.10. klo 18 ABC Anjalankoski, Hallitie 2. Hallitusvalinnat kaudelle 2020–21. Iltapalatarjoilun vuoksi ilm. ja erityisruokavalioit 7.10. mennessä virpiaunela@gmail.com.

Lappi

Rovaniemen Varuskunnan Siviilit JHL 075

– Sääntöm. syyskokous 12.11. klo 18.30 JHL:n Lapin aluetoimisto, Rovakatu 20–22, kulku takapihan kautta. Kokouksessa valinnat. Yhdistys tarjoaa iltapalan!
– Alustava pikkujoulusuunnitelma Tallinnaan! Lähtö Rovaniemeltä 15.11. iltajunalla ja paluu 18.11. aamupäivällä. Sis. laiva- ja junamatkat sekä hotelliyön Tallinnassa! Matkan hinta-arvio on n. 150 €/hlö (sis. yhd. avustuksen). Sit. ilm. 30.9. mennessä 040 7341 129 tai 040 5701 957.

Oulu

Oulun seudun aluehallinnon yhdistys JHL 784

Sääntöm. syyskokous 18.10. alkaen klo 16.30 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa, NH Kurki, Veteraanikatu 1. Puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valinta toimikaudelle 2020–2021. Kokouksen jälkeen jatkamme päivällisellä Ravintola Stefans' Steakhouseessa, Kauppurienkatu 8. Ruuat tilataan kokouksen alussa, joten olkaahan ajoissa paikalla. Ruokailun vuoksi ilm. heli.hyry@avi.fi viim. 10.10.

Vieskan terveydenhuolto-kuntayhtymä JHL 332

Sääntöm. syyskokous 15.9. klo 18.30 hotelli Käenpesä/kokoustila, Joulutie 1, Ylivieska. Yhdistys tarjoaa jouluruokailun. Sit. ilm. 11.11. klo 16 mennessä 044 4195 302 tai 040 6463 003.

Pohjanmaa

Rannikko-Pohjanmaan – Kust-Österbottens JHL 391

Sääntöm. syyskokous 16.10. alkaen klo 17 ravintola Crazy Cat.

Kristiinankaupungin – Kristinestad JHL 222

- Syyskokous/ Höst möte 24.10 kl 18 Jungmann. Kevyt iltapala/lätt kvällsmål. Aluetoimistoilta luennoitsija/Föreläsare från regionkontoret. Viim.ilm./sista ann 11.10 Katja 040 5222 237.

- Tulossa/På kommande 16.11 matka Tampereelle Kädentaidot messuille/ Resa till Tammerfors "Kädentaidot" mässa. Tampereen messu- ja urheilukeskus, Ilmailukatu 20.

Satakunta

Harjavalan kunnalliset JHL 272

Syyskokouksessa päätetyt "pizza-päivät" tulevat! Gala-Kebab Harjavalasta saat lipuketta (arvo 8 €) vastaan joko kebab-annoksen tai pizzan sekä juoman 7.–10.10. välisenä aikana. Lipukkeen voit noutaa teknisestä palveluksesta JHL:n plm:n huoneesta seuraavina ajankohtina: ma 2.9. klo 11–17.30, ma 9.9. klo 11–15, ma 16.9. klo 11–17.30 ja ma 23.9. klo 11–15. Lipukkeen haun yhteydessä on oltava mukana JHL 272:n jäsenkortti (muovikortti tai mobiili). Huom! Lipuke noudettava henkilökohtaisesti. Tarkoitettu myös eläkeläisjäsenille!

Pomarkun kunnalliset JHL 761

Sääntöm. syyskokous 31.10. klo 17.30 Vanhatie 14. Tarjolla pientä iltapalaa. Syyskokouksen jälkeen hallituksen kokous.

Kokemäen kunnalliset JHL 472

Sääntöm. syyskokous 6.11. klo 18 ravintola Vanhassa Sillassa, Tulkkilantie 26, Kokemäki. Valitaan pj, varapj ja hallituksen jäsenet kaudelle 2020–2021. Valitaan plm, varaplm sekä vahvistetaan lm-valinta. Valitaan toiminnantarkastajat. Pitsatarjoilu kokouksen jälkeen.

Sisä-Suomi

Keskisuomen hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 433

Eläketietoutta-koulutus Jyväskylässä 22.10 klo 17–19 hotelli Alexandrassa. Tule kuuntelemaan Kevan asiantuntijan koulutusta eläkeasioista ja työkyvyn tukemisesta. Kahvitarjoilu vuoksi ilm. txt 044 9872 372 viim. 4.10 klo 12 mennessä. Kerro ilmoittautumisen yhteydessä erityisruokavalioidsi.

Syyskokous Nokian JHL 105

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18 Pikkupippuri, Harjukatu 21. Henkilövalinnat vuosille 2020–2021. Kahvitarjoilu.

Saarjärven seudun JHL 444

Sääntöm. syyskokous la 23.11. klo 14 Helsingissä JHL-opistolla. Kokouksen jälkeen risteily Silja Europalla Tallinaan. Hintaa 40 €/jäsen. Kotiinpaluu su 24.11. Kytditys Saarijärveltä. Ilm. 3.–4.10. klo 9.30–13 Jarmo 040 5201 463.

Jyväskylän JHL 616

Sääntöm. syyskokoukseen 27.11. klo 18 kansalaistoiminnan keskus Matara, Matara-sali, Matarankatu 4. Pj:n ja hallituksen valinta vuosille 2020–2021. Vahvistetaan luottamusmieksvaalin tulos. Kahvitarjoilu

Valtakunnallinen

Raideammattilaisten osasto 101 JHL

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 18 Silja Europalla. Mökkitoimikunnan valinta vuosille 2020–2021. Ilm. 14.10. mennessä 040 8661 491 txt. Ilmoittautumisessa ilmoitettava syntymäaika. Omavastuu 20 €. Maksun saaja: Raideammattilaisten osasto 101 JHL ry, FI48 1132 3000 4051 03, viestiin oma nimi. Mukaan voimassa oleva matkustusasiakirja. Satamassa, Länsiterminaali 1, oltava klo 16.30, jolloin suoritetaan lippujen jako.

Varsinais-Suomi

V-S erityishuoltopiirin työntekijät JHL 481

Sääntöm. syyskokous 8.10. klo 18 ravintola RantaKertussa, Läntinen rantakatu 55, Turku. Kokouksessa toimihenkilövalinnat. Ilm. ja allergiat 2.10. mennessä paivi.jaakkonen@kto-vs.fi.

Raideammattilaisten V-S os. 201 JHL 1201

- Sääntöm. syyskokous 16.10. klo 18 Ravintola Korkki, Linnankatu 43, Turku. Toimihenkilöt kaudelle 2020–2021, toimintasuunnitelma v. 2020, talousarvio v. 2020. Hallitus kokoontuu klo 17. Ruokatarjoilu vuoksi sit. ilm. 8.10. mennessä txt 050 4791 188, janne.malmi@vr.fi.

- Koulutus- ja pikkujoulu-piknikristeily 9.11. Ay-koulutus on tarkoitettu työssäkäyville jäsenille. Teemana on yhteiskuntavaikuttaminen. Koulutus tapahtuu menomatalla Turku-Maarianhamina. Paluumatka Maarianhamina-Turku vietetään pikkujoulujen merkeissä. Myös eläkeläiset ja avecit ovat tervetulleita pikkujouluun viettoon. Meno Turku-Maarianhamina 9.11. klo 8.45–14.10. M/S Amorella. Paluu Maarianhamina-Turku 9.11. klo 14.25–19.50 M/S Grace. Matkan hinta sis. matkat, aamupala, buffet. Sit. ilm. 8.10. mennessä 050 4791 188 txt, janne.malmi@vr.fi. Ilmoittautumiseen mukaan nimi + syntymäaika. Hintaa: työssäkäyvät jäsenet 0 €, eläkeläiset 20 € ja avec 62 €. Maksu osaston tilille: FI81 5542 4020 0092 68 ja viesti-kenttään piknik+nimi.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän henkilökunta JHL 114

Sääntöm. syyskokous 29.10. klo 17 alkaen Ravintola Aitiopaikassa Turun virastotalolla, Itsenäisyydenaukio 2, Turku. Valitaan uusi hallitus kaudelle 2020–2021. Kokouksen jälkeen ruokailu jonka vuoksi sit. ilm. ruokailuun 21.10. mennessä linkistä lyyti.in/Syyskokous2019_JHL_114. Lisät. janne.sjolund@tyks.fi tai 040 5003 398.

Turun varuskunnan siviilit JHL 809

Sääntöm. syyskokous 7.11. ravintola Kakolanruusussa klo 18. Kokouksen jälkeen ruokailu. Ilm. 24.10. mennessä ja ilmoita myös mahdollisista ruoka-allergioista 02 9983 5690.

Kaarinan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 299

- Sääntöm. syyskokous 5.11. klo 18 Kaarina talo, Lautakunnankatu 1, Piikkiönlahti –kokoustilassa, 2. krs. Tarjoilu vuoksi ilm. osallistumisesta 22.10. mennessä, pia.lumme@kaarina.fi tai 050 3732 548.

- Teatteriesitys Heila Hakusessa 15.11. klo 19–22 Kaarina teatteri, Viipurintie 118. Omavastuuhintaa jäseneltä 10 € ja ystävältä 20 €. Lippuvaraukset pia.lumme@kaarina.fi, 050 3732 548, voi alkaa heti varamaan. Liput maksetaan yhd. tilille FI26 5710 8320 0343 36, kun olet saanut vahvistuksen lipuista, viim. 11.11. Merkitse saajaksi Kaarinan JHL. Viestiin oma nimi ja Kaarina teatteri 15.11.

Turun seudun kunnalliset vapaa-aikatyöntekijät JHL 623

Sääntöm. syyskokous 16.11. Viking Line Amorella, lähtö klo 8. Toimihenkilövalinnat, luottamus-/varalim-valinnat. Ilm. liisa.pyykonen@turku.fi tai 040 9327 074 (esim. whatsapp). Viestiin oma nimi, synt.aika (pp.kk.vvvv), sukupuoli ja kansalaisuus. Matka kokoukseen osallistuville jäsenille maksuton. Lisät. jhl623.fi.

Varsinais-Suomen erityisalojen yhdistys JHL 824

Sääntöm. syyskokoukseen 26.11. klo 18 Auriga Business Center, Juhana Herttuan Puistokatu 21. Tarjolla pientä syötävää, joten ilm. mahdollisista ruoka-aineallergioista ilmoittautumisen yhteydessä. Ilm. 11.11 mennessä jhl824yhdistys@gmail.com.

Lounais-Suomen infra JHL 671

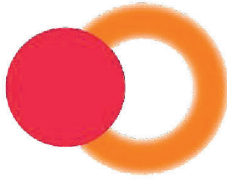
Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 Haimiontie 25, Lieto. Ruokatarjoilu.

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan "Haluan tapahtuman myös Mo-tiivi-lehteen".

Koulunkäynnin ohjaaja tai koulunkäyntiavustaja – tämä kannattaa lukea!

Jos olet syysloman ajan lomautettu tai työtön, huomioithan työaikatarkastelun vaikutukset päivärahaa hakiessasi.

Lyhytkestoisen keikka- tai osa-aikaisen työn palkkatulo sovitellaan nykyisin sille hakujaksolle, jolloin palkka maksetaan. Tehdyt työtunnit huomioidaan myös samalla periaatteella, eli sillä hakujaksolla jolloin palkkojen maksupäivä on. Soviteltuun päivärahaan ei ole oikeutta, jos hakujaksolla huomioitava työaika (eli hakujaksolle osuvina tilipäivinä maksettujen tuntien määrä) ylittää 80 % alan enimmäistyöajasta. Tämä kannattaa huomioida, kun hakee päivärahaa lyhyiden työttömyysjaksojen ajalta, kuten koulun syys-, joulu- ja hiihtolomilta.

Hakujakson pituus vaikuttaa

Koska sovittelussa ja työaikatarkastelussa ratkaisevaa on palkanmaksun ajankohta, on hyvä huomioida työaikatarkastelun vaikutukset, kun hakee päivärahaa. Jos hakee päivärahaa vain lyhyeltä ajalta ja hakujaksolla on palkanmaksupäivä, voi työajan ylittyminen estää sovitellun päivärahan saamisen.

Tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi koulun syysloman aikana, kun hakijan työaika on enintään 80 %, ja työnteke sekä palkanmaksu keskeytyvät syysloman ajaksi ja hakujaksolle

ajoittuu palkkapäivä. Työaikaaraja lasketaan hakujakson pituuden mukaisesti. Kun työaika lasketaan, täyteen kalenterikuukauteen katsotaan aina sisältyvän 21,5, arkipäivää.

Esimerkkejä enimmäistyöajasta

Päivärahan hakujakso on koko kuukausi:

- Enimmäistyöaika 38,75 h/vk, eli 7,75 h/pv
(38,75 h : 5 = 7,75 h)
- Täyden kuukauden täysi työaika:
7,75 X 21,5 = 166,63 h
- Työaikaaraja 80 % enimmäistyöajasta:
166,63 h X 0,80 = 133,30 h

Työaika voi olla siis enintään 133,30 tuntia, jos hakee soviteltua päivärahaa täydeltä kuukaudelta. Jos hakee päivärahaa esim. koko lokakuulta ja lokakuulle osuvina palkanmaksupäivinä palkka maksetaan enintään 133,30 tunnilta, on työajan puolesta oikeus soviteltuun päivärahaan koko kuukaudelta, sekä kuukauden osa-aikaisilta työpäiviltä että syyslomaviikolta.

Päivärahan hakujakso on yksi viikko (viisi arkipäivää):

- Enimmäistyöaika 38,75 h/vk, eli 7,75 h/pv
(38,75 h : 5 = 7,75 h)
- Viikon (viisi arkipäivää) täysi työaika:
7,75 X 5 = 38,75 h

- Työaikaaraja 80 % enimmäistyöajasta:
38,75 h X 0,80 = 31,00 h

Jos hakee päivärahaa vain syyslomaviikolta, hakujaksolle mahdollisesti osuvana palkkapäivänä maksettava palkka voi siis muodostua enintään 31,00 työtunnilta, jotta olisi oikeus soviteltuun päivärahaan.

Työnhaku voimaan jo lokakuun alusta

Etenkin sellaisten osa-aikatyössä (työaika enintään 80 %) olevien jäsenten, joiden työnhaku ei ole koko ajan voimassa ja jotka eivät hae soviteltua päivärahaa kaikilta kuukausilta, on hyvä huomioida edellä oleva esimerkki työaika-rajosta päivärahan hakemisessa.

- Jos on tiedossa, että palkanmaksupäivä osuu lokakuussa syyslomaviikolle, kannattaa työnhaku laittaa voimaan jo lokakuun alusta ja hakea soviteltua päivärahaa koko kuulta.
- Jos palkanmaksupäivä ei osu syyslomaviikolle, ja työnteon sekä palkanmaksun keskeytys kestää koko viikon, voi päivärahaa hakea halutessaan vain syyslomaviikolta. Mikäli hakujaksolla ei ole palkkapäivää eikä muuta sovitteperustetta (esim. yritystulo), voidaan jaksolta maksaa täyttä päivärahaa.

eWertti Nettikassa on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhl.fi

eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa **010 190 300** ja henkilökohtaisesti maanantai-perjantai klo 9-14. eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatkohakemuksen, sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

Julkisen alan opinto- ja lomatoimintäsäätiön stipendit vuonna 2019

Stipendejä voivat hakea mielen-terveys- ja kehitysvamma-aloilla sekä valtion toimialalla työskentelevät JHL:n jäsenet ammatillisen täydennyskoulutuksen tukemiseen sekä näillä aloilla toimivat yhdistykset oman toiminnan kehittämishankkeisiin.

Koulutus ei saa olla työnantajan tukemaa eikä oikeuttaa valtion opintotukeen. Tutkintoon johtava koulutus ei kuulu tuen piiriin.

Hakemus on vapaamuotoinen ja se osoitetaan Julkisen alan opinto- ja lomatoimintäsäätiön hallitukselle.

Hakemuksen käsittelyn edellytyksenä on, että siitä käy ilmi:

- suoritettut opinnot/ kehittämishanke: kuitit tai laskelma maksetuista kuluista

- opintojen/kehittämishankkeen tavoite, kesto ja kustannukset
- oppilaitoksen todistus koulutukseen hyväksymisestä tai suorittamisesta/ tai muu perustelu hakemukselle
- yhdistyksen todistus JHL:n jäsenyydestä
- pankkiyhteystiedot

Hakemus liitteineen tulee lähettää 31.10.2019 mennessä osoitteella:

Julkisen alan opinto- ja lomatoimintäsäätiö/Tuula Jurmu
c/o JHL ry, PL 101, 00531 Helsinki
tai tuula.jurmu@jhl.fi

Stipendinsaaajat julkaistaan Motiivissa.

Motiivin verkkosivut uudistuivat

MOTIIVI-LEHDEN VERKKOSIVUSTO on nyt entistä helpo-käyttöisempi ja monipuolisempi.

Uudistunut motiivilehti.fi vie sinut yhteiskunnan ja työ-elämän kulisseihin. Tutustut ilmiöiden taustalla vaikuttaviin voimiin ja ennen kaikkea ihmisiin. Sukellat eri alojen ammattilaisten arkeen ja saat paljon hyödyllistä tietoa ja vinkkejä.

Lisäksi pysyt kärryillä siitä, mitä liittosi tekee.

Kiinnostavat jutut löytyvät helpommin

Tuoreimmat sisällöt ovat esillä heti pääsivulla. Selkeämmän hakutoiminnon avulla voit hakea sinua kiinnostavaa sisältöä.

Aiheet-valikosta pääset seulomaan näkyville esimerkiksi tasa-arvoon, yhteiskuntaan tai vapaa-aikaan liittyvät jutut. Luetuimmat jutut ovat esillä selkeästi: näet yhdellä silmäyksellä, mikä muita motiivilehti.fi-sivuston lukijoita kiinnostaa.

Haluatko levittää hyvän jutun muiden luettavaksi? Artikkelien jakaminen sosiaalisessa mediassa onnistuu kesken lukemisen. Vasemman reunan painikkeista jaat jutun Facebookissa, Twitterissä tai pienemmälle piirille Whatsapp-viestipalvelussa.

Jatkamme verkkosivumme kehittämistä edelleen. Kerro mitä pidit! Palautetta voit lähettää osoitteessa motiivilehti.fi kohdassa Palaute tai sähköpostitse motiivi-lehti@jhl.fi.

KODIN
PELLERVO

kodinpellervo.fi

Sinulle, joka nautit aidoista asioista

Elämänmakuisia tarinoita tavallisista ihmisistä, oikeasta elämästä ja arjen ihanuudesta joka kuukausi.

Kodin Pellervo vain 46e/12 kk + lahjaksi Medaljonki-liinan!

Arvo 43,95 €

Tilaa puh. 020 413 2636

Pellervo-Media Oy
maksaa
postimaksun

PELLERVO-MEDIA OY
Tunnus 5021310
00003 VASTAUSLÄHETYS

Tilaa Kodin Pellervon

nyt vain 46e/11 nroa/12 kk

kestotilauksen 1. jakso ja saan tilaajalahjaksi Finlaysonin Medaljonki-pöytäliinan, arvo 43,95 €. Liinan koko on 145 x 250 cm, 100 % puuvillaa.

Sukunimi _____

Etnimi _____

Lähiosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Puh. _____

Puhelinnumeroa tarvitaan tilaajalahjan toimittamista varten. Numeroani saa käyttää markkinointitarkoituksiin.

Tarjous on voimassa 31.10.2019 saakka, ja tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta. Tilajalahja toimitetaan tilauksen maksajalle maksun suorittamisen jälkeen. Tilaus on kestitilaus ja jatkuu automaattisesti voimassa olevaan hintaan.

MINÄ

Robotti ylle ja toimeksi

Ulkoisen tukiranta - eksoskeleton - auttaa huoltomies Marko Rantasta, kun pitää kumartua ja nostaa jotain raskasta, vaikkapa ilmastointikoneen suodatin.

teksti Ulla Puustinen kuva Vesa Tyni

MARKO RANTANEN
syntynyt 1968

KOTIPAikka
Turku

AMMATTI
Arkea Oy:n huoltomies

KOULUTUS
kiinteistöhoitajan
perustutkinto

PERHE
vaimo ja
10-vuotias poika

HARRASTUKSET
nappulaliigan
valmentaja

21

työkaveria

10

vuotta
pisin
työsuhde

0

luotto-
korttia

50

sekunnissa
ranka
päälle

193,5

senttiä
pituutta

4

kuppia
kahvia
päivässä

1

lemmikkieläin

– Selkäongelmat helpottivat, kun sain päälle puettavan robotin.

25

vuotta
ammattiliitossa

7000

askelta
työpäivän
aikana

47

kengän
koko

TÄHTIAMMATTILAISET

Ilmoittautuminen on alkanut!

Sinut on kutsuttu mukaan!

Ensi vuonna 23.-24.10.2020 JHL kokoaa yhteen tuhat eri alojen tähtiammattilaista Tampereelle. JHL:n ammattialafoorumissa pääset kuulemaan huippupuhujia sekä osallistumaan viihdyttävään oheisohjelmaan.

Mukaan voivat hakea kaikki JHL:n jäsenet.

Ilmoittaudu: jhl.fi/kurssit

Lisätietoa: jhl.fi

50
ensimmäiselle ilmoittautuneelle
lahjakortti Tampereen
Muumimuseoon!

Tervetuloa tulevaisuuteen!

Työelämän murros tuulettaa myös JHL:n ammatit ja alat. Huoli pois: osaamisellesi on käyttöä robottien aikakaudellakin.

teksti Samuli Launonen kuvitus Susanna Tuononen

Työelämän tulevaisuutta on vaikeaa, jopa mahdotonta ennustaa. Emme voi tietää, missä ammateissa ihmiset työskentelevät 40 tai edes kymmenen vuoden päästä. Voimme vain arvailla, mitä uusia ammatteja työelämän murros tuo, mitkä ammatit pysyvät entisellään, mitkä muuttuvat ja mitkä poistuvat.

Työelämän yleiset trendit ovat selvillä. Niitä ovat esimerkiksi digitalisaatio, robotisaatio, pirstoutuminen ja moniammatillisuus.

Trendien pohjalta arvailemme tässä jutussa, mihin suuntaan JHL:n ammattialat kehittyvät. Tulevaisuuden työhön on perehtynyt vanhempi asiantuntija **Julia Jousilahti** ajatushautomo Demos Helsingistä. Hän on ollut laatimassa useita raportteja, jotka kartoittavat työelämän mahdollisia tulevaisuuden skenaarioita.

Jousilahti kuvailee työtään ongelmanratkaisuksi ja uuden luomiseksi. Näyttää siltä, että nämä luovat taidot painottuvat tulevaisuuden työelämässä, myös JHL:läisillä aloilla. Mekaaninen suorittaminen taas ajautuu pienempään rooliin.

Seuraavat rivit ovat puhdasta ajatusleikkiä. Varmaa on vain, että murros on todellinen - ja nopeampi kuin koskaan.

Uudet ammatit

Työelämä siirtyy lääkähdyttävän nopeasti teollisesta ajasta jälkiteolliseen. Koneet tekevät yhä useammin työt, jotka tähän asti on tehnyt ihminen.

Se saa monet pelkäämään, että oma ammatti kuolee pois. Myrskyn silmässä on kuitenkin tyyntä: miellämme muutoksen tulevaisuudessa väijyvänä uhkana, vaikka oikeasti se on arkipäivää meille kaikille jo nyt.

Nopeakaan muutos ei ehdi aiheuttaa useimmissa ammateissa vallankumousta yhden ihmisen työuran aikana.

- Julkisessa keskustelussa on muodostunut kuva, että kohta nurkan takaa tulee pommi ja räjäyttää kaiken. Mutta onhan laitoshuoltajankin työ muuttunut jo nyt. Ei sitä enää tehdä ämpärillä ja mopilla, toteaa Julia Jousilahti.

Laitoshuoltajan ammatti on hyvä esimerkki siitä, että muutostuulet eivät puhalla uusiksi niinkään ammatteja kuin niiden sisältöjä. Vaikka työelämässä pitää yhä paremmin osata esimerkiksi verkostoitua ja viestiä somessa, laitoshuoltajalle nämä eivät välttämättä ole jatkossakaan olennaisia osaamisalueita. Sen sijaan hän saa tilaisuuden vahvistaa ammattitaitonsa asiakaspalveluun keskittävää puolta.

- Laitoshuoltajan pomo voi ajatella, että hänen alaisensa tärkein työ on viikata vaatteita. Laitoshuoltaja itse taas saattaa sanoa pitävänsä huolta siitä, että asiakkailta on turvallinen ja hyvä olo, Jousilahti huomauttaa.

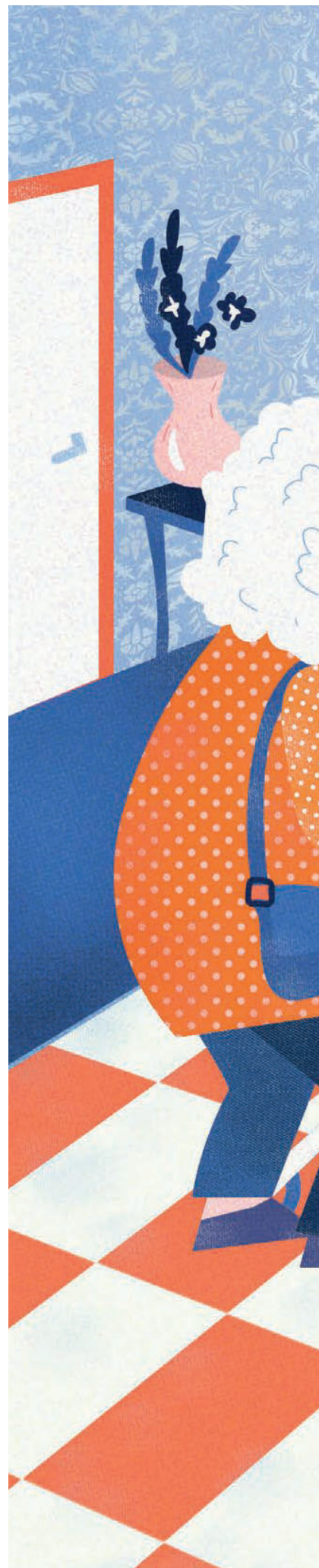
Arvaamme, että koneet korvaavat suurimman osan tehtävistä, joita laitoshuoltaja tekee nyt. Kun robotti huolehtii siivoamisesta ja ruoanjakelusta, työntekijä saa keskittyä työnsä henkiseen puoleen.

Laitoshuoltajan ammattinimike jää vuosikymmenten saatossa historiaan. Tulevaisuuden hoiva-alan uusi ammatti on *sairaalaconcierge*. Hän on asiakkaiden kokonaisyhyvinvoinnista vastaava asiakaspalvelun moniosaaja. Hänen työnsä jäljittelee hotellien conciergeja, aulapalveluhenkilöitä, jotka huolehtivat asukkaiden tarpeista ja toiveista konserttilipuista aterioiden.

Sairaalaconcierge ottaa asiakkaan vastaan, suunnittelee tälle henkilökohtaisen hyvinvointiohjelman ravintoihin ja liikuntoihin, ulkoiluttaa tätä, huolehtii siitä että tämä saa lääkkeit, vaihtaa ajan kanssa kuulumisia ja lukee kirjaa, jos asiakas sitä pyytää.

Ihmisten taidot tulevat hyötykäyttöön monipuolisesti muillakin JHL:läisillä aloilla. Esimerkiksi huoltomies - tulevaisuudessa sukupuolineutraalisti *huoltohenkilö* - huolehtii jo nyt paitsi kiinteistön kunnossapidosta myös siitä, että asiakkaat voivat hyvin ja saavat ongelmatilanteisiin yksilöllisiä ratkaisuja. 30-40 vuoden päästä varsinainen kiinteistönhuolto voi olla lähes kokonaan robotisoitua, mutta ihmisen hyvinvoinnista voi yhä huolehtia vain toinen ihminen.

Demos Helsinki oli mukana hankkeessa, joka kokeili automaattibusseja Hernesaaren rannassa

- Niin minäkin ajattelin.
hän sanoi vihdoinkin.

- Kun minä olin sinun iässä

Jos on vain yhtenäisiä
ihmisiä, niin miksi he eivät
tule toimeen keskenään?

Jos he ovat kaikki samanlaisia,
niin minkä vuoksi he tekevät
kaikkensa halveksiaseen
toisiaan?

SAIRAALACONCIERGE voisi olla tulevaisuuden JHL:läinen ammatti. Laitoshuoltajan töistä suuren osan hoitaa robotti, joten työntekijän ammattitaito vapautuu asiakkaan kokonaisyhyvinvoinnista huolehtimiseen.

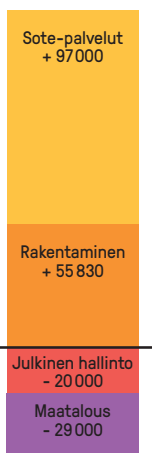
TULEVAISUUDESSA ihmiset saattavat toimia yhdistelmäammateissa. Miltä kuulostaisi yhtäaikainen kyyti ja terapia-sessio psykologi-autonkuljettajalta?

JHL:läisten taidot tulevat hyötykäyttöön monipuolisesti eri aloilla.

TYÖLLISTEN MÄÄRÄN MUUTOS 2013–2030 (SKENAARIO)

Lähde: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 2015

Helsingissä. Niiden kulkua monitoroi näytöltä yksi ihminen.

- Koneet pystyvät tekemään asioita, jotka on etukäteen määritelty. Heti kun tulee ongelma tai erityistilanne, tarvitaan ihmistä selvittämään sotkua, Jousilahti toteaa.

Julkisessa keskustelussa tuppaa unohtumaan, että robotisaatio ja digitalisaatio synnyttävät uutta työtä, Jousilahti harmittelee. JHL:läisistä ammatteista konstaapeli voi saada rinnalleen *kyberkonstaapelin*. Hän tutkii verkossa tapahtuvia rikoksia vaineinformaation levittämisestä ihmiskauppaan.

Suomessa on perinteisesti arvostettu insinööri-tyyppistä kovaa osaamista eli hard skills -taitoja. Jousilahden mukaan pehmeä osaaminen eli soft skills - muiden johtaminen, ryhmätyötaidot, sosiaaliset taidot - kasvaa korkoa.

- Se näkyy varmasti palkkauksessakin. JHL:n alat ovat ihmisaloja, joilla tarvitaan edelleen tekijöitä.

Vaikka puhelimitse tai kaupan kassalla tehty asiakaspalvelu vähenee jo nyt, asiakaspalvelutaitojen kysyntä kokonaisuudessa lisääntyy.

- Meillä on jatkuvasti enemmän informaatiota, mutta ihminen ei ole kehittynyt samaan tahtiin. Se näkyy nuorten vaikeutena tehdä valintoja.

Ihminen mukautuu uuteen hitaasti. Vauhti huimaa päätä. Tarvitaan apua. Siksi tulevaisuudessa on tarvetta erilaisille valmennuspalveluille. Arvaamme, että esimerkiksi henkilökohtaisia avustajia eivät enää käytä vain erityistarpeiset ihmiset.

- Työnantajan kustantama *henkilökohtainen työnohjaaja* ja *henkinen henkilökohtainen avustaja* auttavat tekemään merkityksellisiä elämäntalintoja valtavasta suosta ja kohinasta, Jousilahti enteilee.

Tulevaisuuden uusia ammatteja voivat olla esimerkiksi:

Sairaalaconciierge
Henkilökohtainen työnohjaaja
Henkinen henkilökohtainen avustaja
Merkityksenkirjastaja
Kyberkonstaapeli

Yhdistelmäammatit

Teollisella kaudella työ oli tarkasti rajattuna aikana tapahtuvaa suorittamista, josta työntekijä sai kuukausipalkkaa. Jälkiteollisella kaudella työelämä pirstoutuu yksilöllisiksi ammateiksi ja työuriksi sekä yhdistelmäammateiksi.

Yksilö voi tienata leipänsä useassa ammatissa ja monella erilaisella sopimuksella, kuten tekemällä yrityksensä nimiin yhtä työtä ja osa-aikaisella sopimuksella työsuhteisesti toista työtä.

Yhä useampi työskentelee alustataloudessa eli tarjoaa palveluitaan itsenäisenä liikkeenharjoittajana yritykselle. Monen Suomeen muualta tulleen on tällä hetkellä pakko työllistää itsensä ajamalla tilausautoa, vaikka oma ammatti olisi psykologi, opettaja tai kokki. Työnhaussa on vastassa suuria rakenteellisia muureja.

Maahanmuuttajien osuus työväestöstä kasvaa räjähdysmäisesti, ja missä ongelma, siellä ratkaisu: syrjiviä rakenteita vastaan on jo mekanismeja, kuten anonyymi rekrytointi. Tulevaisuudessa myös työlupa helittää huomattavasti helpommin.

Moneen suuntaan kurkottelu pakon edessä vähenee. Työntekijä valitsee usein itse osa-aikaisen tai määräaikaisen työsopimuksen, sillä yrittäminen helpottuu ja alustataloustyöläisten ja nollasopimuksen solmineiden oikeudet vahvistuvat. Yhä useampi räättälöi itselleen yhdistelmäammatin omasta halustaan: yksilön on entistä mahdollisempaa toteuttaa intohimojaan joustavasti ja määrätä oma työtahtinsa.

Yhdistelmäammattaja syntyy myös digitalisaation ja robotisaation tuloksena. Puutarhurin työtehtäviin voi jatkossa kuulua asukkaalle kokkaaminen tai postinjakelu koko korttelille, kun puutarhan trimmaa robotti.

Ja mikä estää autokuskin pätevyyyden hankkimista psykologia tarjoamaan yhtä aikaa kyytiä ja terapiassesiota!

Yhdistelmäammattaja voivat olla esimerkiksi:

Puutarhuri-keittäjä
Autokuski-psykologi
Postinkantaja-kiinteistöhoitaja
Sähköasentaja-opettaja

Muuttuvat tai poistuvat ammatit

Osa nykyisistä ammateista poistuu, aivan kuten osa menneen maailman ammateista on jo jäänyt historiaan. JHL:n aloista tämä murros saattaa osua etenkin tietotyöhön, hallintoon ja ravitsemus- ja puhtausalaan. Myös tekniikan ja liikenteen saralla on odotettavissa myllerryksiä.

- Kehitys on mennyt tähän asti niin, että tietotyön ja hallinnon ammatteja on pystytty automaattisesti soimaan, Julia Jousilahti toteaa.

Kenenkään ammattitaito ei mene haaskuun. Jousilahden mielestä automatisaatio voi jopa olla kaikkien etu.

- Voimme ajatella, että pitkällä aikavälillä ihannetavoite on automatisoida mahdollisimman nopeasti kaikki automatisoitavissa olevat työt, kuten tiedon syöttämisen järjestelmiin, hän visioi.

Arkistonhoitajasta voi tulla tiedonhaun laaja-alainen ammattilainen, kun hänen ei tarvitse enää arkistoida mekaanisesti. Kirjastovirkailijat ovat jo korvautumassa informaatioilla ja kirjastonhoitajilla, joiden tehtävät sisältävät asiakaspalvelua, kokoelmavastuuta ja yhteistyökumppanien kanssa verkostoitumista.

Koneet pystyvät suorittamaan tehtäviä, mutta erityistilanteet vaativat ihmisilyä. Lentokentän turvatarkastuksessa niitä on jatkuvasti. Turvatarkastaja saattaa kuitenkin pystyä tekemään työtään jopa kotoa käsin niin, että hän tarkkailee matkalaukkuja lajittelevaa robottia. Metronkuljettajan ammattitaito taas voi tulla käyttöön kuljetusreitien suunnittelussa tai liikenteen

METRO automatisoituu, mutta metronkuljettajat tuskin jäävät tyhjän päälle: jonkun on tarkkailtava ajopelin kulkemista ja reagoitava ongelmatilanteisiin – ehkä mukavasti etätyönä kotona käsin!

*Sukupuolten
välinen
palkkaero
poistuu.*

poikkeustilanteisiin reagoinnissa.

Työelämän kansainvälistyminen lisää ihmisten vilkasta liikkuvuutta. Sen käänköpuolena on, että liikuminen saastuttaa. Ilmastonmuutos on yksi työelämän akuuteimmista haasteista. Ekokatasrofin ratkaisemistarve luo uusia työpaikkoja esimerkiksi raide-liikenteeseen, kun lentäminen vähenee. Tietotekniikan osaajien ammattitaito korostuu.

- Työyhteisö tai projektin osapuolet levittäytyvät jopa monelle eri mantereelle, joten videopalaverimahdollisuudet ja etätyövälineet kehittyvät ja lisääntyvät, ennakoii Jousilahti.

Nämä ammatit saattavat muuttua radikaalisti tai jopa poistua:

*Laitoshuoltaja
Turvatarkastaja
Kirjastovirkailija
Arkistonhoitaja
Tietopalvelun työntekijä
Metronkuljettaja
Haudankaivaja
Välinehuoltaja
Pesulatyöntekijä*

Pysyvät ammatit

Inhimilliset lainalaisuudet pitävät kutinsa vimmaisimmassakin turbulenssissa. Tulipaloja syytty.

Päihdeongelmaiset tarvitsevat apua. Ihmiset tekevät rikoksia. Sairaita ja vanhuksia on hoivattava. Kuoleville on taattava inhimillinen lähtö. Hoiva-ammattit ovat kovassa kurssissa, kun väestö ikääntyy.

Myös opettajat ovat kysytyjä. Työelämän murros vaatii työnantajilta työntekijöiden jatkuvaa kouluttamista, joka maksaa itsensä takaisin monipuolisena, alati päivittyvänä osaamisena ja tehokkaana tuloksena. Tulevaisuudessa elinikäinen oppiminen on tavallista ja ihminen voi elämänsä aikana suorittaa lukuisia ammattitaitoa ylläpitäviä kursseja ja tutkintoja. Se luo lisää työpaikkoja koulutuslalle.

- Ylipäättään sellaiset ammatit pysyvät, joissa vaaditaan ihmisten välistä vuorovaikutusta. Samoin kontekstisidonnaiset tehtävät, kuten tulipalojen sammutus, Jousilahti arvioi.

Hän huomauttaa, että työvälineet kehittyvät pysyvissäkin ammateissa. Palonkestävä drone eli kameralennokki voi singahtaa onnettomuuspaikalle kymmenessä sekunnissa ja kartoittaa palopelastajan tulevaa tehtävää.

Pysyvät ammatit saattavatkin muuttua eniten siinä, että ne saavat arvostusta. Työvuorot kevenevät ja niistä maksettu korvaus kohenee. Sukupuolten välinen palkkaero poistuu.

Tittelitkin elävät. Nimikkeet vaihtuvat sukupuoli-neutraaleiksi, kun työelämä huomioi sukupuolten tasa-arvon ja moninaisuuden. Palomiehestä tulee palopelastaja, huoltomiehestä huoltohenkilö ja lentoemännästä lentoavustaja.

Entistä harvempi työsopimus on vakituinen ja kokoaikainen.

Jousilahti ei kuitenkaan usko, että pitkäaikaisista, sitovista ja työntekijälle oikeuksia takaavista sopimusmalleista ajaututaan eroon.

- Uuden työntekijän palkkaaminen on työnantajalle aina suuri investointi. Jatkossakin on arvokasta, että työntekijä on työssään pitkään ja hänen osaamisensa karttuu.

Ihmisen kyky suorittaa pysyy rajallisena. Joidenkin työnantajien lyhytnäköinen tehokkuusajattelu kostautuu huonona tuloksen. Yritykset joutuvat kysymään itseltään, miksi ovat organisoineet työn kehnosti.

Kollektiivisen loppuunpalamisen sijaan tähänkin on ratkaisu. Työnteon lisääntyvä vaatimus on jo saanut vastalätkäkkeeseen keskustelun *downshiftaamisesta* eli tahdin hidastamisesta, kuuden tunnin työpäivistä ja perustulosta. □

Seuraaville ammattiteille voi ennustaa pysyvyyttä:

Palopelastaja (entinen palomies)

Lähihoitaja

Huoltohenkilö (ent. huoltomies tai talonmies)

Koulunkäynninohjaaja

Päihdeohjaaja

Poliisi

Saattohoitaja

Opettaja

Vapaa-aika pysyy vapaana

Työnteosta on tulossa osa yhteiskunnan ja arkielämän kaikkia rakenteita. Työajan ja vapaa-ajan ero samenee, eikä palautumiselle ole aina riittävästi aikaa.

Ihminen ei pysty olemaan 12 tuntia päivässä tehokas työläinen, huomauttaa tulevaisuuden tutkija Julia Jousilahti. Tämä lainalaisuus ei muutu niin kauan kuin ihmiskunta asuttaa maapalloa.

- Nyt voi näyttää siltä, että ihmiset joutuvat uhraamaan vapaa-aikansa työlle. Mutta tilanne voi johtaa myös siihen, että palautumisen arvo ymmärretään paremmin.

Liian pitkät työpäivät ja työn valuminen vapaa-ajalle ovat jääne teolliselta ajalta, jolloin ihminen jaksoi painaa tehtaalla nappia kymmenen tuntia.

- Työnantajien olisi hyväksyttävä, että he saavat työntekijöistä tehot irti toisella tavalla kuin teollisella ajalla, ja työntekijälle kannattaa antaa tukea työn organisointiin.

Tulevaisuuden työntekijällä on usein vapaus päättää ajankäytöstään, mutta hän myös kantaa vastuun jaksamisestaan. Jousilahden mukaan vapaus lisää onnellisuutta, mutta sekavan työmassan organisoiminen on raskasta.

Itsensä johtamisen lisääntyminen saattaa johtaa työyhteisön käsitteen uudelleenmuovautumiseen. Yrittäminen ja etätyöt lisääntyvät, mutta ihmisen tarve olla osa yhteisöä ei häviä.

- Ihmiset perustavat yhä useammin erilaisia kollektiiveja, kuten freelancereiden työhuoneita. Yksityiset ammatinharjoittajat voivat yhdessä tarjota palveluita - ja antaa toisilleen vertaistukea.

Huippusuositusta Sievin Roller High -nilkkurimallistosta löytyy myös XL-lestillä oleva malli. Kaikissa malleissa myös uusi Boa® M4-rullamekanismi.

 Sievi

Mitä luvassa lapsille?

MITÄ UUSI HALLITUS LUPAA LAPSILLE? PALJON! Yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja pienennetään. Jo ensi elokuussa palautetaan subjektiivinen päivähoito-oikeus kaikille lapsille. Lisäksi hallitus aikoo laajentaa 5-vuotiaiden maksuttoman osa-aikaisen varhaiskasvatuksen kokeilua ja pilotoida kaksi-vuotista esikoulua. Entä pitäisikö yksityisten päiväkotiketjujen voitontavoittelua rajoittaa? Senkin hallitus lupaa selvittää.

Todellinen haaste on kuitenkin löytää varhaiskasvatukseen riittävä määrä osaavia ja kelpoisuusvaatimukset täyttäviä työntekijöitä. □

MITÄ KORJAUSLIIKKEITÄ?

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistele parhaillaan subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttavaa lakia. **Juha Sipilän** (kesk) hallitus rajoitti työttömien ja osa-aikaisesti opiskelevien vanhempien lasten päivähoito-oikeuden kahteenkymmeneen viikkotuntiin. Ensi elokuun jälkeen kaikki lapset voisivat osallistua varhaiskasvatukseen täysimääräisesti. Myös yli 3-vuotiaiden hoitolasten ryhmäkoot pienenevät. Jatkossa ryhmässä voi olla enintään 21 lasta (1 hoitaja/7 lasta).

MIKÄ HYVIN, MIKÄ HUONOSTI?

Suomalaisen varhaiskasvatuksen laatu on pääsääntöisesti hyvää, käy ilmi tuoreesta Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen selvityksestä. Löytyy turvaa ja mahdollisuus leikkiin ja liikkumiseen. Puutteita on lähinnä alle 3-vuotiaiden saamassa kielellisessä ja taidekasvatuksessa. Puutteet johtuvat henkilöstön riittämättömyydestä ja vaihtuvuudesta, lasten vaihtelevista läsnäoloajoista, sopivien tilojen ja materiaalien niukkuudesta sekä henkilökunnan osaamis-vaajeesta.

MISTÄ OSAAVAT TYÖNTEKIJÄT?

Varhaiskasvatuslaissa säädetyn, vuonna 2030 voimaan tulevan uuden henkilöstörakenteen mukaan kahden kolmesta varhaiskasvatuksen työntekijästä pitää olla opettajia. JHL:n mielestä uusi henkilöstörakenne ja kelpoisuusvaatimusten tiukentaminen vaarantavat koulutetun henkilökunnan saatavuuden. Siksi liitto haluaa säilyttää nykyisen henkilöstörakenteen, eli kaksi hoitajaa ja yksi lastentarhanopettaja/ryhmä. Samalla taattaisiin nykyisten hoitajien työpaikkojen säilyminen.

MIKÄ TEKEE LAADUN?

Hallitusohjelman mukaan varhaiskasvatukseen tehdään laatukriteerit. Lisäksi arvioidaan varhaiskasvatuksen kaikkien henkilöstöryhmien lisäkoulutustarpeet ja turvataan mahdollisuus osaamisen päivittämiseen. Myös JHL on aktivoitunut ja käynnistänyt yhdessä Voionmaan koulutuskeskuksen kanssa lastenhoitajille tarkoitetun täydennyskoulutuksen, joka valmentaa heitä varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin. Ensimmäiset 60 lastenhoitajaa ovat jo aloittaneet koulutuksen.

Minna Pirttijärvi

Vastaava sopimustoimitsija
Julkisten sopimusalojen toimialue

PÄIVÄHOITO ON MUUTTUNUT jo ajat sitten varhaiskasvatukseksi, ja se on liitetty kiinteästi lapsen opetuspolkuun. Siksi on perusteltua miettiä, voiko varhaiskasvatuksen palveluilla tehdä bisnestä. Perusopetuksella ei voi. JHL:n tavoitteena on, että yksityisten päivähoitoketjujen voitontavoittelua on tavalla tai toisella rajattava. **Antti Rinteen** (sd) hallitus on lähtenyt maltilla liikkeelle ja aikoo vasta selvittää asiaa.

Motiv

HUR BLEV DU HEMHJÄLPARE?

Jag jobbade i restaurangbranschen i nästan 20 år, och sedan som personlig assistent, men bytte till hemservice när Vörå kommun rekryterade i mars 2017.

HUR TRIVS DU I DITT JOBB?

Jag trivs som fisken i vattnet. Det är roligt. Man får åka runt och träffa en massa folk. Vad är bättre än det?

HUR BLEV DU FÖRTROENDEMAN?

Jag blev tillfrågad när den förra slutade förra året. Det har jag aldrig gjort förr, det är jag säkert bra på! tänkte jag. Jag är inte rädd för att säga ifrån.

Mera zumba åt folket!

text Hellevi Raita foto Linus Lindholm

EN ARBETSKOMPIS tipsade mig om zumba när jag tyckte den vanliga gymnastiken kändes tråkig. Jag provade en gång och jag blev helt såld.

När jag gått på M:s zumbapass i två och ett halvt år, gick jag på en kurs för att bli zumbainstruktör. Dels gjorde jag det för min egen skull – jag ville veta precis hur stegen ska tas. Dels gjorde jag det med baktanken att kanske kunna ta över zumbapassen. Vi hade två gymnasieelever som zumbainstruktörer, och jag tänkte att jag kan ta över om de flyttar bort efter studentexamen.

När en av dem flyttat bort för att studera hade jag mitt i allt fem grupper under första terminen! Som mest var jag uppe i tolv grupper – då var det mitt jobb. Men det blev lite saftigt för kroppen och gubben började se sur ut. Nu leder jag sex zumbapass, tre i Vörå kommun och tre i Pedersöre.

Jag dansade folkdans för länge sedan. Någon annan bakgrund i dans har jag inte, men jag är van att uppträda eftersom jag varit verksam i amatörteater.

ZUMBA ÄR DANS och glädje med insmygd gymnastik. Den kombinerar många olika dansstilar. Man ska inte vara rädd för att ha två vänsterfötter eller göra något fel. Det är viktigare att ha roligt än att få alla steg rätt. Allas kroppar rör sig på olika sätt. Zumba passar för alla. Jag har alla åldrar och alla kroppsformer i mina grupper. Men av någon anledning lyser männen med sin frånvaro.

Som instruktör har jag konstnärlig frihet. Vi får musik varje månad och koreografier varannan månad. Jag får variera och kombinera koreografierna eller hitta på själv. Jag måste ha musik och koreografier som jag själv tycker om. Om jag inte tycker det är roligt syns det på mig.

Jag gillar ganska många dansstilar. Samba, tango och salsa tycker jag om, fast tango är jag ganska ensam om att gilla. Favoritlåtar brukar jag plocka bort innan jag blir trött på dem. □

CAMILLA JOHANSSON

Född 1969.

HEMORT

Oravais.

UTBILDNING

Merkonom. I vår blir jag närvårdare.

JOBB

Hemhjälpare, Vörå kommun.

FAMILJ

Gift.

HOBBYER

Zumba, gå vandringsleder, läsa.

Nyt on työn arvostuksen aika!

JHL:n solmimat työ- ja virkaehtosopimukset umpeutuvat pääsääntöisesti maaliskuun lopussa 2020. Liitto valmistautuu seuraavaan neuvottelukierrokseen keskustelemalla ja kertomalla tavoitteistaan sekä kuulemalla jäseniä. Tule ja kerro, mitkä ovat omat evästyksesi sopimusneuvotteluihin.

Syys-marraskuun aikana JHL järjestää yhteensä 12 *Talkoot on ohi!* -keskustelutilaisuutta neuvottelutavoitteista ympäri Suomen.

- 30.9. Kauhava, Härmän kuntokeskus
- 1.10. Pori, Hotelli Scandic
- 2.10. Ikaalinen, Scandic Ikaalisten kylpylä
- 14.10. Rovaniemi, Scandic Pohjanhovi
- 15.10. Oulu, Hotelli Lasaretti
- 16.10. Lahti, Hotelli Greenstar
- 28.10. Jyväskylä, Scandic Jyväskylä City
- 31.10. Turku, Turun aikuiskoulutuskeskus, Kärsämäki
- 5.11. Helsinki, Hotelli Arthur
- 6.11. Kouvola, Original Sokos hotel Vaakuna
- 11.11. Kuopio, Scandic Kuopio
- 19.11. Hämeenlinna, Possentie 7

Ilmoittaudu mukaan oman aluetoimistosi kautta.

Ajantasaista tietoa neuvotteluihin valmistautumisesta, sopimusneuvotteluista ja tuloksista löydät jhl.fi-sivuilta. Siellä on myös yhdistysten ja jäsenten käyttöön *Talkoot on ohi!* -materiaalia.

JHL #TalkootOnOhi!

Päivi Niemi-Laine
Julkaisten ja hyvinvointilojen liiton JHL:n puheenjohtaja

Kilinnostuksen kohteet:
Työelämässä työntekijän hyvinvointi työssä ja toimeentulo

Harrastukset: Pitkät juoksulenkit

Lapsuuden haaveammatti:
Sairaanhoitaja

Lemppurohjelma:

Treffit liiton puheenjohtajan kanssa

Tule ja ota selvää, millaisia ihmisiä löytyy SAK:n liittojen johdosta. Nyt voit lainata liittopomoa viiden minuutin henkilökohtaiseen keskusteluun. Puheenaiheen saat valita vapaasti, mutta yksittäisiin työsuhteongelmiin ei juttutuokioissa ehditä perehtyä.

Voit varata sopivan viiden minuutin mittaisen keskusteluajan kello 11.30–12.15 väliä *Tulevaisuus tänään* -tapahtumassa 5.10. Helsingin Paasitornissa. JHL:n puheenjohtaja **Päivi Niemi-Laine** odottaa tapaamistasi! Katso "treffi-ilmoitus", käy varaamassa jutustelulle aika sekä lue lisää: tulevaisuustanaan.fi/varaa-tapaaminen-liittopomon-kanssa/

84%

KELVOTON KIKY

SAK:n luottamushenkilöpaneeliin vastanneista 84 prosenttia kertoo, että kilpailukykysovimuksen työajan pidennys ei ole lisännyt millään lailla työllisyyttä työpaikoilla. 16 prosentin mukaan työajan pidennys on jopa vähentänyt uusien työntekijöiden palkkaamista.

Työsuojelu- toimijat valittu

UUDEEN 2019 TYÖSUOJELUTOIMIJOIKSI on valittu **Risto Alvikko** Helsingistä sekä **Anu Isotupa** Uudestakaupungista. Valinnat julkistettiin JHL:n työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivillä 21.-22. syyskuuta Helsingissä.

Risto Alvikko, 61, toimii Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Starassa työsuojeluvaltuutettuna. Hänellä on noin 600 edustettavaa Starassa sekä vastuullaan satojen Staran työnjohdon alaisuudessa toimivien ulkopuolisten työntekijöiden työsuojeluasiat.

Valinnan tehnyt raati kiittelee Alvikon tietoutta sekä laaja-alaista kokemusta työsuojelusta. ”Risto on tiukka ja kokenut neuvottelija, joka tuo mielipiteensä julki lujalla mutta rakentavalla tavalla. Hän on kehittänyt Staran työsuojelutoimintaa pitkäjänteisesti ja sitkeästi. Hän on myös itse kouluttautunut lisää”, todetaan perusteluissa.

Anu Isotupa, 43, toimii Uudenkaupungin työsuojeluvaltuutettuna. Hänet valittiin tehtävään ensimmäisen kerran 2014 ja toistamiseen tänä vuonna.

Isotupa on oma-aloitteinen kehittäjätyyppi.

Hän on muun muassa uudistanut läheltä piti- ja työtaturmien ilmoituskäytäntöä, edistänyt hälytysjärjestelmän luomista kaupungin virastotaloon ja suunnitellut ensiapu- ja työturvallisuuskoulutuksia työpaikoille.

Isotupa on ratkaisukeskeinen neuvottelija. Hän toimii kaupungin sisäilmatyöryhmän sihteerinä ja tekee ahkerasti työpaikkakäyntejä yhdessä työterveyshuollon kanssa.

JHL:n työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivät järjestetään vuosittain. Tänä vuonna oli 41. kerta.

Yhdistysten syyskokoukset ovat ovella. Muista mennä mukaan!

Kaikille kunnollista työtä

Kunnan työn päivä on jälleen maanantaina 7.10. Päivää voit juhlistaa esimerkiksi kehumalla työkaveritasi Facebookissa, Instagramissa tai Twitterissä. Tägää mukaan viestiä #kunnontyönpäivä ja #kehutyökaveriasi.

sask.fi

Tulevaisuus on kohta

SAK:n luotsaama maksuton työelämän suur tapahtuma järjestetään Helsingissä

Paasitornissa lauantaina 5.10. klo 9.30 alkaen. Tilaisuudessa keskustellaan isosti tulevaisuudesta, työstä ja hyvinvoinnista. tulevaisuustanaan.fi

Apuvälineiden uudet tuulet

Apuvälinemessut ovat 7.-9.11. Tampereella. Tarjolla tietoa, tuotteita, palveluja ja ratkaisuja sekä ammattilaisille että kuluttajille. Uutuutena teema-alueita ja -ohjelmaa. JHL on mukana, tule morottamaan! apuväline.info

Ateriä19

Koko Suomi saman pöydän ääressä.

TÄYDEN KATTAUKSEN
AMMATTILAISPÄIVÄ!

5.11.2019

Messukeskus Helsinki

Ohjelmateemoina mm.: kasvisruokailijat ammattikeittiön asiakkaana, miten selvitä ympäristöahdistuksesta kohti toivoa ja tekoja sekä erilaiset ihmistyypit työyhteisöissä.

Katso ohjelma ja rekisteröidy maksutta: julkinenateria.fi

Päämediayhteistyökumppani:

Elintarvike
ja Terveys

Yhteistyössä:

JHL

PRO RESTO
Kokousalan ammattiliitto

SAVON
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Järjestäjä: **MESSUKESKUS**

Sjundeås nya titel väcker ont blod

Sjundeå vill slå ihop elev- och dagisassistenter under samma beteckning. De anställda fick välja mellan att skriva på eller bli uppsagda. Då kontaktade de facket.

text och foto Hellevi Raita

Det fanns inte tillräckligt många aktiva för att fortsätta med den lokala JHL-föreningen i Sjundeå och den slogs ihop med föreningen i Kyrkslätt för några år sedan. Huvudförtroendemannen blev ensam kvar. Något år senare beslutade Sjundeå kommun att lägga ut matservicen, där huvudförtroendemannen jobbade. Då blev kommunen utan huvudförtroendeman från JHL.

Snart började regionkontoret få samtal från Sjundeå. Kommunen hade beslutat att samla sina cirka 30 skolgångsbiträden, eftisledare och dagvårdsassistenter (som assisterar barn med specialbehov) under en enda yrkesbeteckning, assistent inom fostran och undervisning. Ingen annan kommun i Finland använder den yrkesbeteckningen. Arbetsgivaren kan placera de anställda på dagis, i hela grunskolan och på eftis, enligt den nya arbetsbeskrivningen.

- Den som jobbar på dagis har valt att jobba med små barn. Det kan hända att den inte alls trivs med tonåringar eller har den kunskapen, eller tvärtom, säger **Anne Laakso-Sopukki**, som jobbar som skolgångsbiträde på Svenska skolan.

Inte utan samarbetsförhandlingar

Kommunen informerade personalen om ändringen mot slutet av januari 2018. De gamla arbetsavtalen skulle sägas upp strax därefter, den första februari. De anställda uppmanades skriva på finskspråkiga blanketter med rubriken Työntekijän kuuleminen, (hörande av arbetstagaren), där de skulle gå med på ändringen. Enligt handlingarna skulle anställningarna upphöra om de inte skrev på de nya avtalen.

Kan arbetsgivaren göra så här? undrade JHL-medlemmarna.

- JHL:s ståndpunkt är att arbetsgivaren inte kan driva igenom den här typen av ändringar utan samarbetsförhandlingar, och att arbetet måste motsvara utbildningen, säger regionombudsmannen **Ossi-Pekka Ollikainen**, som åkte till Sjundeå för att träffa oroliga medlemmar.

Ollikainen överväldigades av uppslutningen på mötet. Han hade förväntat sig några deltagare, men sittplatserna i matsalen tog slut. På ett andra

möte lovade skolgångsbiträdet Anne Laakso-Sopukki ställa upp som huvudförtroendeman och en vice förtroendeman hittades i **Taina Ylipuranen**.

Nya förtroendemen

Som ny huvudförtroendeman fick Laakso-Sopukki genast börja hantera fallet. JHL skickade en begäran om utredning om grunderna till att säga upp arbetsavtalen till arbetsgivaren.

- Vi rådde medlemmarna att inte underteckna det nya avtalet, säger Ollikainen.

En del undertecknade i alla fall - dagvårdsassistenterna fick bättre lön genom det nya avtalet.

Sent förra hösten gjorde arbetsgivaren sedan en ny påstöt för att driva igenom ändringen. Löneräkningen, som även den lagts ut, skulle flyttas från Taitoa Ab till Lojo stad.

- Med det som täckmantel uppmanades skolgångsbiträdena på Svenska skolan att skriva under de här pappren. De fick höra att det inte fanns några uppgifter om dem i Lojo och att de måste underteckna det här pappret om de vill ha lön i januari, säger Laakso-Sopukki.

Det var många som undertecknade. Efter det har ytterligare påtryckningar förekommit.

- Om någon känner att den blivit pressad att underteckna kan vi ingripa. Det får inte ske under påtryckning, säger Ollikainen.

Arbetsgivaren hade också underlåtit att överlämna de nya arbetsavtalen och det övriga materialet om ändringen till svenska. De svenskspråkiga arbetstagarna fick alltså handlingarna på finska.

- Utan vidare bör arbetstagarna få de här handlingarna på svenska, säger Ollikainen.

”Utvecklar assistenttjänsterna”

Sjundeås bildningsdirektör **Jukka Pietinen**, som är ansvarig för processen, har i skrivande stund varit frånvarande i över en vecka och inte svarat på intervjufrågan. Hans ställföreträdare, chefen för småbarnsfostran **Mirva Alakoskela**, säger att kommunen inte vill tvinga de anställda utan erbjuda dem möjlighet att utvidga arbetsbeskrivningen.

- Det är också till fördel för de anställda att arbetsbeskrivningen är omfattande. Den nya

SJUNDEÅ FICK en ny huvudförtroendeman i Anne Laakso-Sopukki (till höger). Taina Ylipuranen blev vice förtroendeman.

– Jag hoppas att arbetsgivaren ska ta mig med i planeringen av stora förändringar.

beteckningen gör det möjligt att övergå till en annan enhet om det inte finns barn med assistansbehov i skolan eller i dagis. Det är också i barnets intresse att en assistent vid behov kan följa med barnet från förskolan till skolan, vilket också skett i höst.

Hon säger att ändringen möjliggör upprätthållande och utveckling av yrkeskompetensen, också om man vill byta mellan dagis och skola.

- Förstås frågar vi vilka ålders barn en person är intresserad av att arbeta med och stöder det.

Hon säger att hon inte skulle placera en assistent med erfarenhet enbart av högstadiet i ett daghem, utan assistenten måste ha kompetens, motivation och förmåga att anpassa sig att jobba med småbarn. Hennes uppfattning är att största delen fortsätter att jobba i sin uppgift.

- I praktiken skulle en förflyttning mellan enheter kunna bli aktuell om vi drabbas av någon riktigt stor epidemi eller något sådant, när det verkligen behövs en person från en annan enhet.

”Enorma assistentresurser”

Det här har väckt stort motstånd. Varför vill kommunen gå vidare med all makt?

- Min fråga är varför det väckt motstånd. Vi har helt enorma resurser för assistenter. Vi minskar inte på vakanserna i nästa års budget och vi vill försäkra oss om att det finns tillräckligt med arbete ur assistenternas synvinkel. Vad är assistenterna rädda för och varför motsätter de sig detta?

Alakoskela säger att man nu ska försöka komma överens om hur man ska gå vidare med processen och att assistenterna ska höras.

- Vi kommer att ha enskilda samtal med de assistenter som ännu inte velat delta i processen.

Ossi-Pekka Ollikainen säger att JHL följer noggrant med processen i Sjundeå. □

SJUNDEÅ KOMMUN

303

ANSTÄLLDA HADE

kommunen 31.12.2018: 89 inom social- och hälsovården, 15 inom tekniska sektorn, 182 inom bildningen och 17 inom förvaltningen.

28 %

AV SJUNDEÅBORNA

är svenskspråkiga. Kommunen hade 6 134 invånare 31.12.2018. Av dem var 4 086 finskspråkiga och 1 729 svenskspråkiga.

Haukut tästä saa

Pilttipula vaivaa. On kuntia, joissa syntyi viime vuonna alle viisi lasta, joissakin yksi ainoa vauva. Kuvitelkaa, hellanlettas, mikä aloitus tuleville muistelmille! ”Muita vauvoja ei vuonna 2019 kunnassa syntynyt kuin minä. Koiria kunnassa oli 379, luokkakavereita nolla.”

Ilmastotalkoiden nimissä, sanovat monet, lapsien tekemisestä tingitään. Pienokaisia ei tule hoitoon mummoaan, mutta kaksi kultaistanoutajaa haetaan Kuopiosta Tampereelle viikonloppuisin. Grönlanti sulaa ja sademetsä palaa, mutta älä ota tätä riskiä: kyseenalaista koirien hyyssäämistä. Se on poliittisesti todella epäkorrektia, koke-musta on ja some-evakkoon on moni joutunut.

Koira saa sontia vieraan kenkiin, tunkea turpaa hameen alle ja kusta tietokonelaukkuun. Hassunihanaa, eikö? Omistaja tulkitsee koiran tunteita ja päättelee, että olen-non elämä saattoi järkkyä mehiläisen tai mopon takia. Lemmikki on omistajansa kanssakuluttuja, tunteiden jatke ja niiden kyseenalaistamaton pönkittäjä.

Okei, okei, siellä jo kiristellään hampaita. Koira lisää sosiaalista pääomaa ja helpottaa kanssakäymistä ihmisten parissa. Opettaa vastuuta, korvaa terapian, laskee verenpainetta, lievittää yksinäisyyttä. Liikuttuakin tulee. Koirien kanssa kiintymyssuhteessa elävillä on heittää tiskiinkin tuhat syytä elää koiruuden ehdoilla. Otukset otetaan mukaan kaikkialle, ja lähtökohtaisesti kaikkien tulee olla koira-ihmisiä. Tunnepuuron vuoksi asiasta ei voi keskustella. Eläin on osa minua! Kärjistäen siis: sukulainen saa mädäntyä jossain, mutta geenimanipulointia soijaa koiran-makkaraan laittanut firma saa vihapostia. Tai se hotelli, jonne ei saanut viedä näyttelykoiraa.

Ilmastonmuutoksen torjunnassa käännetään kivet ja kannot, toki ilman fossiilisia polttomoottoreita. Ja kun maailman ruokatilanne alkaa käydä kriittiseksi, karsintaa pitää tehdä. Kieli pitkälle odotamme, kieltäkö **Greta Thunberg** lemmikit vai suositteleeko, että ne syödään pois resursseja kuluttamasta.

Lemmikimäärän kasvu on globaali ilmiö. Yhden koiran politiikka on jo käytössä Kiinan suurissa kaupungeissa, eikä ideaa pidetä huonona. Tuttavani oli töissä Vietna-

missa ja kun hän vei sinne koiransa, paikalliset kummas-telivat. Ruokaa saa lähempääkin.

Lemmikkien aiheuttamien päästöjen osuus on Suo-messa noin prosentti. Kansanterveyden kannalta ollaan kuulemma voiton puolella: ilman lemmikkiä ihmiset olisi-vat yksinäisempiä. Vaikka eläimen päässä ei ole kuin neljä asiaa eli syöminen, lisääntyminen, tarpeiden teko ja nuk-kuminen, ihminen siirtää mukaan tunteensa ja ajatuk-sensa.

Kun jälleen yksi naamakirjanarkkari - se eronnut ja yksi-näinen nainen - lataa verkkoon viikoittaiset 150 kuvaa kah-desta koirastaan, jotka on pukuun ja ruokkinut kalliisti ja joille kirjoittaa rakkausrunoja, voidaan hengähtää. Niin pitkään kun sillä on nuo koirat, sillä on jotain tekemistä. □

Mari Mörö

on kirjailija, kustannus-
alan monitoimija ja
kukkasuutari. Hänen
monipuolinen tuotan-
tonsa kattaa niin lasten
kuin aikuisten romaaneita
sekä puutarhakirjoja.

KUVA Caj Bremer

*Koira opettaa vastuuta,
korvaa terapian ja laskee
verenpainetta.*

**Eiköhän
olisi taas
aika**

NAUTTIA JÄSENTEN HOLIDAY CLUB -LOMAEDUSTA

JHL:n omistamat lomahuoneistot nyt haettavissa viikoille 1–22/2020. Hakuaika päättyy 20.10.2019. Arvonta suoritetaan 22.10.2019. Arvonnoissa vapaaksi jääneet ajankohdat tulevat varattaviksi 29.10.2019 klo 10.

HOLIDAY CLUB HIMOS	2 mh huoneisto 4+2:lle, vkot 1, 8–13, 450 €/vko, vkot 2–7, 350 €/vko
HOLIDAY CLUB KATINKULTA	1 mh + makuualkovi 2+2:lle, vkot 8–13, 450 €/vko, vko 22, 350 €/vko
HOLIDAY CLUB NAANTALIN RESIDENCE	vkonloppu (3 vrk, pe–ma) tai arkiloma (4 vrk, ma–pe) studio-huoneisto 2+2:lle, vkot 7, 13, 250 €/vkl ja 200 €/arkiloma
HOLIDAY CLUB SAARISELKÄ	4 mh, 8+2:lle, varattavat viikot aukeavat sivustoilla 29.10.2019 klo 10. Sesonki 550 €/vko, normaalisesonki 250 €/vko.
HOLIDAY CLUB SAIMAA	2 mh huoneisto 4+2:lle, vkot 8–10, 450 €/vko, vkot 11–12, 22, 350 €/vko
HOLIDAY CLUB TAMPEREEN KYLPLYLÄ	vkonloppu (3 vrk, pe–ma) tai arkiloma (4 vrk, ma–pe) viikosta riippuen huoneisto joko 2+2:lle, 4:lle, 4+2:lle tai 6:lle vkot 4, 6, 12, 20–21, 300 €/vkl ja 250 €/arkiloma, vko 9, 250 €/vkl ja 200 €/arkiloma
HOLIDAY CLUB YLLÄS	2 mh huoneisto 4+2:lle, vkot 6–7, 350 €/vko, vkot 8–18, 450 €/vko

Lisätietoja kohteista, hinnoista ja hakemisesta löydät holidayclub.fi/yrityspalvelu
Kirjautu käyttäjätunnuksella: jhl@holidayclub.shop ja salasananalla: holiday

Holiday Club Yrityspalvelu
puh. 0300 870 903 (arkisin 9–15)
yrityspalvelu@holidayclub.fi

Holiday

Elä täysillä – Turva turvaa

Kotona rentoudutaan, nautitaan, kerätään voimia.
Puuhataan, siivotaan, kokataan. Juhlitaan ja pyöritetään arkea.
Kotona myös sattuu ja tapahtuu, ja silloin on hyvä olla Turvassa.

Turvan kotivakuutus turvaa elämäsi tärkeimmän paikan ja rakkaimmat esineet.
Ammattiliiton jäsenenä saat jatkuvan 10 % alennuksen kotivakuutuksesta.
Osta kotivakuutus helposti osoitteesta [turva.fi/koti](https://www.turva.fi/koti)
ja ole kotonasi kuin kotonasi.